

Број на Службен весник:/

Датум на објава на Службен весник:/

Број на одлука на Уставен суд (Убр.):/

ЗАКОН ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16 и 163/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.174/21, 253/23, 224/24 и 135/25)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на управувањето, планирањето, изградбата, реконструкцијата, рехабилитацијата, одржувањето, заштитата, финансирањето и надзорот на јавните патишта.

Член 2

Одредбите од овој закон не се однесуваат на патишта во приватна сопственост на физички и правни лица, шумски и земјоделски патишта и некатегоризирани патишта.

Член 2-а

Во постапката при вршење на инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекциски надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 3

(1) Јавните патишта се добра во општа употреба и се користат под услови и на начин утврдени со овој закон.

(2) Функција на јавните патишта е обезбедување на безбеден и непречен превоз на стока и патници во патниот сообраќај.

Член 4

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Пат“ е сообраќаен објект на кој се врши сообраќај;
2. „Јавен пат“ е пат кој е определен како јавен пат и може да биде државен или општински;
3. „Државен пат“ е јавен пат категоризиран како автопат, експресен пат, магистрален и регионален пат од прва и втора категорија;
4. „Автопат“ е јавен пат специјално проектиран и изграден за сообраќај на моторни возила, означен со пропишан сообраќаен знак, со физички раздвоени коловози по насоки, кој има најмалку две сообраќајни ленти и по една лента за принудно застанување во секоја насока, со раскрсници вон ниво, без вкрстување со друг пат, железничка пруга или со пешачка патека, на кој сообраќајот може да се вклучи, односно исклучи само на одредени места и посебно изградени приклучоци на јавните патишта на соодветна коловозна лента на автопат и кој е заштитен од пристап надвор од овие површини и има места за одмор на патници и сервиси за возила;

5. „Експресен пат“ е јавен пат кој е проектиран и изграден за сообраќај на моторни возила, означен со пропишан сообраќаен знак, со два физички раздвоени коловози и две сообраќајни ленти за секоја насока или со еден коловоз и најмалку една сообраќајна лента за едната насока и две сообраќајни ленти за другата насока наизменично на кратки интервали според условите на патот кои може да бидат физички раздвоени, со крстосници вон ниво и без вкрстување со друг пат, железничка пруга или со пешачка односно велосипедска патека, на кој сообраќајот може да се вклучи, односно исклучи само на одредени места и посебно изградени приклучоци на експресниот пат преку ленти за забрзување и забавување, кој е заштитен од пристап надвор од овие површини и на кој има проширувања за принудно застанување и места за одмор на патници;
6. „Меѓународен пат“ е јавен пат кој со меѓународен договор или спогодба што ги ратификувала Република Северна Македонија е распореден во мрежата на меѓународни патишта;
7. „Магистрален пат“ е јавен пат кој поврзува поважни региони на државата и кој се надоврзува на соодветните патишта на соседните држави;
8. „Регионален пат од прва категорија“ е јавен пат кој поврзува подрачја на две или повеќе општини во државата и е од посебно значење за државата;
9. „Регионален пат од втора категорија“ е јавен пат со функција на општински пат, а кој поради значењето за државата е категоризиран како државен пат;
10. „Општински пат“ е јавен пат кој поврзува населени места на општината и е од значење за сообраќајот во општината;
11. „Земјен пат“ е пат без изградена коловозна конструкција;
12. „Макадамски пат“ е пат со изградена коловозна конструкција без асфалтирана или бетонирана засторна површина;
13. „Коловоз“ е дел од површината на патот наменет првенствено за сообраќај на моторни возила, кој е составен од една или повеќе сообраќајни ленти;
14. „Труп на пат“ е конструктивен елемент што го сочинуваат горниот и долниот строј на патот, вклучувајќи го и земјиштето на кое е изграден;
15. „Патен појас“ е просторот од двете страни на трупот на патот кој се протега најмалку еден метар сметано од крајниот раб на напречниот пресек на патот;
16. „Воздушен простор“ е заштитен простор од минимум седум метри над највисоката точка на коловозот или на патниот објект, а кој се протега над целата воздушна заштитена зона;
17. „Заштитен појас“ е земјен појас од двете страни на патниот појас во кој не можат да се градат објекти, освен објекти кои се во функција на патот;
- 17-а. „Објекти во функција на патот“ се објекти кои служат за потребите на возилата и патниците учесници во сообраќајот;
18. „Непречен пресек на пат“ е нормален пресек на подолжната оска на патот во кој се вклучени коловозот, банкини, разделен појас, косини, риголи, одводни канали, патна опрема и објекти за заштита на животната средина;
19. „Крстосница“ е површина на која се вкрстосуваат или соединуваат два или повеќе јавни патишта;
20. „Улица“ е сообраќајница во населено место наменета за сообраќај на возила која може да биде сочинета од коловоз, тротоари, велосипедски патеки и разделни острови;
21. „Јавно паркиралиште“ е посебно уреден и обележан простор наменет за паркирање на определен вид возила. Јавните паркиралишта можат да бидат надвор од површините опфатени со патиштата и улиците или на самите патишта и улици;
22. „Магистрална улица“ е сообраќајница во населено место која поминува низ поголемиот дел од населеното место и се поврзува со магистрален или регионален пат;

23. „Собирна улица“ е сообраќајница во населено место која го собира сообраќајот од сервисни, станбени и локални улици и се поврзува со магистрална улица или општински пат;
24. „Сервисна улица“ е сообраќајница во населено место која ги поврзува собирните улици со станбените и локалните улици;
25. „Станбена улица“ е сообраќајница во населено место која ги поврзува станбените и деловните објекти со собирната и сервисната улица;
26. „Патарина“ е наплата на одреден надоместок за возило кое поминува растојание меѓу две точки на патната инфраструктура во зависност од поминатото растојание и видот на возилото;
27. „Надоместок за употреба на пат (патна такса)“ е наплата на одреден износ кој на соодветно возило му дава право за одреден период да ја користи патната инфраструктура;
28. „Објекти на јавен пат“ се мостови, подвозници, надвозници, пропуси, тунели, галерии, потпорни конструкции, подземни и надземни премини, објекти за наплата на патарина и слично и
29. „Пристапен пат“ е дел од јавниот пат со кој јавниот пат се надоврзува до објектите на тој пат.
30. ТЕМ патишта се државни патишта распоредени во мрежата на меѓународни патишта и кои се надоврзуваат на соодветни патишта на соседните држави.
31. Ревизија на безбедноста на ТЕМ патиштата е независна, детална, систематска и техничка проверка на безбедноста која се однесува на проектираните карактеристики на проектот на јавен пат и ги опфаќа сите фази од планирање до пуштање во употреба на јавен пат за сообраќај.
32. Проверките за безбедност на патиштата се дел од проектниот процес на инфраструктурниот проект во фазата на нацрт проект, детален проект, претходно пуштање во работа и почетна функционалност.
33. Оцената на влијанието на безбедноста на сообраќајот на патиштата е задолжителна анализа со која се врши споредување на постоечката состојба на јавниот пат и влијанието на новоизградениот јавен пат, како и реконструкција на постоечкиот јавен пат и влијанието од реконструкцијата на нивото на безбедност на патната мрежа.

Член 5

Планирањето, изградбата, реконструкцијата, рехабилитацијата, одржувањето и заштитата на јавните патишта се работи од јавен интерес.

Член 6

- (1) Мрежата на јавните патишта ја сочинуваат државните патишта (автопатишта, експресните патишта, магистралните и регионалните патишта од прва и втора категорија) и општинските патишта и улиците во градовите и другите населени места.
- (2) Која улица во населено место ќе се смета за дел од државен пат со нејзиниот почеток и крај, по предлог на општината, односно градот Скопје, определува Министерството за транспорт.
- (3) Критериумите за определување на улиците во населените места кои ќе се сметаат за дел од државен пат, како и нивното одржување ги пропишува министерот за транспорт.

Член 7

Јавниот пат го сочинуваат:

- долниот и горниот строј на патот,
- објекти на патот,
- тротоари, пешачки и велосипедски патеки,

- уреди за одводнување,
- патниот појас,
- воздушниот простор,
- приклучните патишта на јавниот пат во ширина на патниот појас од јавниот пат,
- сообраќајни знаци и сигнализација,
- опремата на патот,
- друга опрема и уреди за осветлување на јавниот пат, заштита на околината, броење и следење на сообраќајните токови и слично,
- клучка,
- површини на кои се изградени патарски куќи, наплатни станици и други објекти за потребите на одржување на патот, како и пешачки и разделни острови и зеленило и
- сообраќајни површини надвор од коловозот како што се места за одмор, паркиралишта и автобуски постојки.

Член 8

На планирањето, изградбата, реконструкцијата, рехабилитацијата и инвестиционото одржување на јавните патишта и улици се применуваат прописите за градење и за просторно и урбанистичко планирање.

Член 9

(1) Критериумите за категоризација на јавните патишта и нивните ознаки ги утврдува Владата на Република Северна Македонија.

(2) Категоризација и прекатегоризација на државните патишта согласно со критериумите од ставот (1) на овој член врши Владата на Република Северна Македонија на предлог на Министерството за транспорт.

(3) Категоризација на јавните патишта на општински патишта и улиците во населените места согласно со критериумите од ставот (1) на овој член врши советот на општината, односно Советот на градот Скопје.

(4) Секој јавен пат задолжително се обележува со посебна ознака која ја означува категоријата и бројот на патот.

(5) Државните патишта покрај ознаката која ја означува категоријата и бројот на патот можат да имаат и име.

(6) Името на државните патишта го определува Владата на Република Северна Македонија кое може да биде со географско, етнографско и историско обележје, име на истакната личност од областа на историјата, науката и културата, како и име на значаен настан или датум за Републиката.

Член 10

(1) Дел од јавен пат којшто го изгубил својството на државен пат преминува во надлежност на општината или градот Скопје, во рок од шест месеца од денот на донесувањето на актот за прекатегоризација во општински пат.

(2) Општински пат или дел од општински пат, кој добил својство на државен пат, преминува во надлежност на Агенцијата за државни патишта во рок од шест месеца од денот на донесувањето на актот за прекатегоризација.

II. КОНЦЕСИЈА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 11

(1) Изградбата, реконструкцијата, рехабилитацијата, одржувањето, наплатата на патарина и други надоместоци или користењето на јавен пат, на дел од јавен пат, објекти на јавен пат или на дел од патниот појас на јавен пат можат да бидат предмет на концесија и/или јавно приватно партнерство под услови утврдени со Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(2) Концесијата и јавното приватно партнерство на јавен пат се уредуваат со договор во постапка и на начин утврден со Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(3) При концесија и јавно приватно партнерство на јавен пат може да се утврди плаќање на надоместок од страна на концедентот, како и плаќање на концесиски надоместок под услови предвидени со Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

Член 12

(1) Одлуката за започнување на постапка за давање на концесија и/или јавно приватно партнерство на државен пат ја донесува Владата на Република Северна Македонија на предлог на Јавното претпријатие.

(2) Одлука за давање на концесија и/или јавно приватно партнерство на општински пат донесува советот на општината, односно Советот на градот Скопје.

III. УПРАВУВАЊЕ СО ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 13

(1) Стратегијата за развој и одржување на државните патишта со која се утврдуваат целите и основните задачи за развој и одржување на државните патишта за најмалку десет години ја донесува Собранието на Република Северна Македонија на предлог на Владата на Република Северна Македонија.

(2) Стратегијата од ставот (1) на овој член може да се промени или дополни заради променетите односи или услови во Република Северна Македонија или доколку од патната инфраструктура на соседните држави произлегува поинаков развој на државните патишта.

(3) Спроведувањето на стратегијата од ставот (1) на овој член е во надлежност на Министерството за транспорт.

Член 14

(1) За вршење на работите од јавен интерес од членот 5 од овој закон и за управување со државните патишта Владата на Република Северна Македонија основа Јавно претпријатие.

(2) За извршување на работите од јавен интерес од ставот (1) на овој член Владата на Република Северна Македонија донесува петгодишна програма на предлог на Јавното претпријатие со која се определува развојот и одржувањето на државните патишта која е во согласност со стратегијата од членот 13 став (1) од овој закон.

(3) Целите и задачите од петгодишната програма се спроведуваат со годишна програма за изградба, реконструкција, рехабилитацијата, одржување и заштита на државните патишта донесена од Јавното претпријатие од ставот (1) на овој член (во натамошниот текст: Јавното претпријатие).

(4) Работите на изградбата, реконструкцијата, рехабилитацијата, одржувањето и заштитата на општинските патишта ги вршат општините, односно градот Скопје.

(5) По исклучок од ставот (4) на овој член, во случај на елементарна непогода и други несреќи, за кои е донесена одлука за постоење на кризна состојба од страна на Владата на

Република Северна Македонија, работите за рехабилитација и реконструкција на општинските патишта и улици може да ги врши и Јавното претпријатие.

(6) За утврдување на општинските патишта и улици од ставот (5) на овој член, Владата на Република Северна Македонија донесува одлука.

Член 15

(1) Изградбата на државен пат може да ја врши покрај Јавното претпријатие и друг инвеститор, по позитивна мислење од Јавното претпријатие и по добиена согласност од Владата на Република Северна Македонија. По изградбата државниот пат се запишува во сопственост на Република Северна Македонија.

(2) Изработка на проектната документација за изградба и реконструкција на државните патишта, покрај Јавното претпријатие, може да врши и друг инвеститор по добиено позитивно мислење од Јавното претпријатие, кој по изработката три примероци од ревидираната проектна документација доставува до Јавното претпријатие.

(3) Изградбата на општински пат може да ја врши покрај општината или градот Скопје и друг инвеститор по добиена согласност од општината или градот Скопје. По изградбата, општинскиот пат се запишува во сопственост на Република Северна Македонија.

(4) Изработка на проектната документација за изградба и реконструкција на општинските патишта, покрај општината или градот Скопје може да врши и друг инвеститор по добиено позитивно мислење од општината или градот Скопје, кој по изработката три примероци од ревидираната проектна документација доставува до општината или градот Скопје.

Член 16
е избришан.

Член 17
е избришан.

Член 18
е избришан.

Член 19
е избришан.

Член 20
е избришан.

Член 21
е избришан.

Член 21-а
е избришан.

Член 21-б
е избришан.

Член 21-в

е избришан.

Член 21-г
е избришан.

Член 21-д
е избришан.

Член 21-ѓ
е избришан.

Член 21-е
е избришан.

Член 21-ж
е избришан.

Член 21-з
е избришан.

Член 21-с
е избришан.

Член 21-и
е избришан.

Член 21-ј
е избришан.

Член 21-к
е избришан.

Член 21-л
е избришан.

Член 21-љ
е избришан.

Член 21-м
е избришан.

Член 21-н
е избришан.

Член 21-њ
е избришан.

Член 21-о
е избришан.

Член 21-п
е избришан.

Член 21-р
е избришан.

Член 22
е избришан.

Член 23

Јавното претпријатие се финансира од сопствени приходи остварени од надоместоци утврдени со овој закон, а може и од средства од Буџетот на Република Северна Македонија.

IV. ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ, ИЗГРАДБА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 24

- (1) Приоритетите во изградбата и реконструкцијата на државните патишта се определуваат во согласност со Стратегијата за развој и одржување на државните патишта и врз основа на физибилити студии.
- (2) Физибилити студија е основен документ за избор на оптимално техничко и економско решение на варијантата на проектот.

Член 25

- (1) Јавните патишта се проектираат, градат и реконструираат согласно со својата намена, овозможувајќи безбеден и непречен сообраќај и заштита на животната средина, а во согласност со овој закон и прописите за проектирање и градење.
- (2) Техничките елементи за изградба и реконструкција на јавните патишта и на објектите на патот ги пропишува министерот за транспорт со позитивно мислење од Јавното претпријатие.
- (3) Техничките елементи за планирање, проектирање, изградба, реконструкција и одржување на велосипедската инфраструктура ги пропишува министерот за транспорт.

Член 26

- (1) Под изградба на јавен пат, во смисла на овој закон, се подразбира изградба на патна инфраструктура на претежно нова траса.
- (2) Под реконструкција на јавен пат, во смисла на овој закон, се подразбира изведување на работи на дел на постојниот пат со кој се менуваат неговите основни карактеристики, со цел да се зголеми нивото на услугата на патот.
- (3) Под рехабилитација на јавен пат, во смисла на овој закон, се подразбира подобрување и зајакнување на коловозната конструкција и објектите на патот (нивелетата, одводнувањето, сообраќајната сигнализација и друго), а во рамките на постоечкиот пат односно траса на патот.
- (4) Одредбите од овој закон со кои се уредува изградбата на јавен пат се применуваат и на реконструкцијата на тој пат.

Член 27

- (1) На мостовите, во тунелите, галериите и други објекти на јавен пат, ширината на коловозот не смее да биде помала од ширината на коловозот на јавниот пат.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, поради состојбата на теренот и техничките можности на мостовите, галериите и други објекти на јавен пат ширината може да биде помала, но не помала од ширината на коловозот на јавен пат од пониска категорија, по поднесено барање до Јавното претпријатие, по кое Јавното претпријатие издава потврда.

(3) Автобуските стојалишта на јавен пат, надвор од населено место, на дел од државен пат во населено место и на магистралните улици треба да бидат надвор од коловозот.

(4) На општински патишта и улици, како и на улици во населено место како дел од државен пат може да се применуваат мерки за забавување на сообраќајот во согласност со прописите за безбедност во сообраќајот.

(5) По исклучок од ставот (4) на овој член, на државни патишта може да се применуваат мерки за забавување на сообраќајот во зона на образовни установи, наплатни станици, државни граници и други објекти каде што поради безбедност на сите учесници дополнително е ограничена дозволената брзина на движење, во согласност со прописите за безбедност на сообраќајот.

Член 28

(1) Ако со изградбата на патот се предвидува и изградба на комунални, водостопански и други објекти, техничката документација мора да ги опфати и тие објекти и работи, кои ќе се изведуваат на, под и над површината на патот.

(2) Трошоците за изработка на техничката документација за изградба на објектите од ставот (1) на овој член ги сноси инвеститорот на комуналните, водостопанските и другите објекти.

Член 29

е избришан.

Член 30

(1) Ако постоен јавен пат треба да се измести заради градење на друг објект (железничка линија, хидроенергетски постројки, рударски постројки и друго) делот од патот што се изместува треба да биде изграден со елементи што одговараат на категоријата на тој пат без оглед на состојбата во која се наоѓа.

(2) Трошоците за изместување на јавниот пат од ставот (1) на овој член ги сноси инвеститорот на новиот објект.

Член 31

(1) Во случај на вкрстување на јавен пат со друга инфраструктура, поради изградба или реконструкција на патот, трошоците за одржување на јавниот пат ги сноси инвеститорот на јавниот пат.

(2) Ако инфраструктурата од ставот (1) на овој член не се користи за јавен сообраќај управувањето и одржувањето ги врши сопственикот на веќе постојната инфраструктура врз основа на меѓусебен договор.

Член 32

Општината, односно градот Скопје може да побара дел од државен пат кој поминува во населено место да биде изграден со елементи со кои би настанале поголеми трошоци за градењето (поширок коловоз, тротоари, велосипедски патеки, места за паркирање и слично), при што зголемените трошоци ги сноси општината, односно градот Скопје.

Член 33

(1) По извршената изградба или реконструкција на јавен пат, на дел од јавен пат или објект на патот, се врши технички прием согласно со Законот за градење, врз основа на кој се издава одобрение за употреба на патот.

(2) Предавањето на државен пат во сообраќај се објавува во најмалку два дневни весници што излегуваат на територијата на Републиката од кои еден од весниците што се издаваат е на македонски јазик и еден од весниците што се издаваат на јазик што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а предавањето на општински пат во сообраќај го објавува општината, односно градот Скопје во службен гласник на општината, односно градот Скопје по издавањето на одобрението за употреба на патот.

(3) Органот што го издал одобрението за градење, може да издаде одобрение за временна употреба за користење на дел од јавен пат што е во изградба или реконструкција и пред завршувањето на сите работи ако со технички прием се констатира дека тој дел ги исполнува условите за безбедно одвивање на сообраќајот.

V. ОДРЖУВАЊЕ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 34

(1) Работи на одржување на јавни патишта, во смисла на овој закон, се работите на редовно, зимско периодично и интервентно одржување.

(2) Работите од ставот (1) на овој член за државните патишта Јавното претпријатие може со договор да ги отстапи на извршување на друго јавно претпријатие основано од Република Северна Македонија или на правни лица регистрирани за вршење на овие работи избрани на јавен оглас согласно со закон.

(3) Работите на одржување на општинските патишта и улици општината, односно градот Скопје може со договор да ги отстапи на извршување на правни лица регистрирани за вршење на овие работи согласно со закон.

Член 35

(1) Јавните патишта се одржуваат на начин со кој се обезбедува зачувување на употребната вредност на патот за траен, безбеден и непречен сообраќај, под услови определени со овој закон, техничките нормативи и стандарди и прописите за безбедноста на сообраќајот на патиштата.

(2) Мерките за одржување, начинот и роковите за нивното извршување на јавните патишта ги пропишува министерот за транспорт.

Член 36

(1) Работи на редовно одржување се сите активности со кои патот континуирано се одржува во функционална состојба и безбедно одвивање на сообраќајот.

(2) Работи на зимско одржување се сите активности за обезбедување на сообраќајот во зимски услови.

(3) Работи на периодично одржување се сите активности кои повремено се преземаат за продолжување на животниот век на патната инфраструктура.

(4) Работи на интервентно одржување на патиштата се активности за отстранување на оштетувања настанати од непредвидени настани за обезбедување на непречен и безбеден сообраќај на патот.

(5) Видот на активностите за работите од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член и начинот на нивното извршување ги пропишува министерот за транспорт.

Член 37

(1) На места на вкрстување на државен, односно општински пат со железничка пруга во ниво, одржувањето на колосекот, другите постројки и уреди што и служат на пругата, коловозот на патот на растојание од по три метра од осовината на колосекот од двете страни, сообраќајната сигнализација на пругата и патот, поставувањето и одржувањето на опремата и уредите што им служат на патот и пругата, како и обезбедување на прегледноста на патниот премин го врши правното лице овластено за управување и одржување на железничката инфраструктура. Одржувањето на другите делови од јавниот пат за државните патишта го врши правно лице на кое му е доверено извршувањето на работите на одржување на патиштата, а за општинските патишта и улици општината, односно градот Скопје.

(2) Трошоците за одржување на пругата и патот, постројките и уредите што им служат на пругата и патот подеднакво ги снесат правното лице за управување и одржување на железничката инфраструктура и правното лице на кое му е доверено извршувањето на работите на одржување на патиштата, а за општинските патишта и улици општината, односно градот Скопје.

Член 38

(1) За штетата што ќе им биде причинета на корисниците на јавните патишта и улици поради пропуштање на навремено извршување на потребните работи и преземање на соодветни мерки за одржување на јавните патишта и улици одговара правното лице на кое врз основа на договор му се отстапени работите за одржување на јавните патишта и улици.

(2) Република Северна Македонија и правното лице на кое врз основа на договор му се отстапени работите за одржување на јавните патишта и улици не одговара за штетата што ќе им биде причинета на корисниците на јавните патишта и улици поради удар со возилото во животни, доколку корисникот на патот нема доказ за платена патарина, а согласно со рангот на патот задолжително е плаќање патарина или доколку возилото не е регистрирано или доколку возачот кој го управувал возилото не поседува возачка дозвола.

V-a ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА БЕЗБЕДНОСТА НА ПАТИШТАТА

Член 38-а

Постапките за оцена на влијанието на безбедноста на патиштата, процена на безбедноста на патиштата, управувањето со јавните патишта во однос на безбедноста како и на контролата на безбедноста на јавните патишта се применуваат на ТЕМ патиштата.

Член 38-б

(1) Активностите за подобрување на безбедноста на ТЕМ патиштата се применуваат на сите фази на планирање, проектирање, изградба и одржување на ТЕМ патиштата и вклучуваат:

- насоки за примена на одредбите од членовите 38-а 38-в, 38-г, 38-д, 38-ѓ, 38-е, 38-ж, 38з и 38-с на овој закон,
- проверка и инспекција на безбедноста на ТЕМ патиштата,
- управување со податоците за безбедност на ТЕМ патиштата,
- оцена на влијанието на безбедноста во сообраќајот на ТЕМ патиштата,
- ревизија на безбедноста на сообраќајот на ТЕМ патиштата и
- процена на безбедноста на делници со голем број на сообраќајни незгоди и управување со ТЕМ патиштата во однос на безбедноста на патиштата.

(2) Насоките од ставот (1) алинеја 1 на овој член ги утврдува Владата на Република Северна Македонија и се доставуваат до Европската Комисија во рок од три месеци од донесување на Програмата со која се определува развојот и одржувањето на државните патишта од членот 14 став (2) од овој закон.

Член 38-в

(1) Оцената на влијание врз безбедноста на сообраќајот на ТЕМ патиштата е една од задолжителните анализи кои што се спроведуваат за да се утврдат приоритетите во изградба и одржување на јавните патишта согласно со членот 24 од овој закон, а меѓу останатото ги содржи и сите податоци потребни за анализа на трошоците и придобивките.

(2) Оцената на влијанието на безбедноста на сообраќајот на ТЕМ патиштата се врши во текот на планирањето на Стратегијата за развој и одржување на јавните патишта од членот 13 и Програмата со која се определува развојот и одржувањето на државните патишта од членот 14 став (2) и Програмата за изградба, реконструкција, рехабилитација, одржување и заштита на државните патишта од членот 14 став (3) од овој закон, при изградбата на нови или реконструкција на постојните јавни патишта.

Член 38-г

Ревизијата на безбедноста на ТЕМ патиштата се врши во тек на проектирање, изградба и реконструкција, односно од пуштање во употреба на ТЕМ патот и во почетниот период на користење на ТЕМ патот.

Член 38-д

(1) Ревизија на проектна и останата документација во рамките на процената на безбедноста на ТЕМ патиштата, ги извршува ревизор за безбедност на сообраќајот на патиштата.

(2) Ревизорот за безбедност на сообраќајот на патиштата мора да има лиценца, која на предлог на Комисијата ја издава Министерството за транспорт. Лиценцата се издава за период од пет години.

(3) Комисијата од ставот (2) на овој член ја именува министерот за транспорт. Комисијата има претседател и заменик претседател од Министерството за транспорт и по два члена од Министерството за внатрешни работи и Јавното претпријатие за државни патишта.

(4) Лиценцата за ревизор за безбедност на сообраќајот на патиштата се издава на лице кое има петгодишно искуство и квалификации во проектирање на патиштата, во областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата како и во спроведување на анализи на сообраќајните незгоди и високо образование (сообраќаен или градежен факултет).

(5) За издадените лиценци за ревизори за безбедност на сообраќајот на патиштата, Министерството води Регистар на издадени лиценци за ревизори за безбедност на сообраќајот на патиштата.

(6) Формата и содржината на Регистарот на издадените лиценци за ревизори за безбедност на сообраќајот на патиштата ги пропишува министерот за транспорт.

(7) Листата на овластени ревизори за безбедноста на сообраќајот на патиштата, врз основа на податоците од регистарот од ставот (5) на овој член, се објавуваат еднаш годишно во "Службен весник на Република Северна Македонија".

(8) Работното искуство и стручната подготовка за ревизори за безбедноста на сообраќајот на патиштата, начинот на кој истото се докажува при издавање на лиценца од ставот (4) на овој член, начинот на спроведување на ревизија на безбедноста на сообраќајот на патиштата и висината на надоместокот за вршење на ревизија на безбедноста на патиштата од членот 38-з став (3) од овој закон, ги пропишува министерот за транспорт.

Член 38-ѓ

(1) Ревизорот за безбедност на сообраќајот на патиштата од членот 38-д од овој закон не може да извршува ревизија за безбедност на сообраќајот на патиштата на проектна документација, доколку учествувал во изготвување на проектната документација, вршел ревизија на проектот или доколку во проектирање и ревизија на проектната документација било вклучено правно лице во кое што е вработен ревизорот.

(2) Ревизорот за безбедност на сообраќајот на патиштата спроведува ревизија за безбедност на сообраќајот на патиштата во согласност со одредбите на овој закон, како и посебните прописи, технички барања (спецификации) и правилата на струката во однос на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Член 38-е

(1) Ревизорот за безбедност на сообраќајот на патиштата составува извештај за спроведената ревизија и ги утврдува елементите во проектната и останатата документација релевантна за безбедност на сообраќајот на патиштата.

(2) Формата и содржината на извештајот ги пропишува министерот за транспорт.

(3) За извршената ревизија ревизорот добива надоместок во висина на реално направените трошоци за извршената ревизија согласно со прописот од членот 38-д од овој закон.

Член 38-ж

(1) Делницата од ТЕМ патот со голем број на сообраќајни незгоди е делница на ТЕМ патот на која се одвива сообраќај повеќе од три години и на која се случиле голем број на незгоди со загинати лица во однос на големината на сообраќај.

(2) Правното лице кое управува со ТЕМ патот или концесионерот се должни на секои три години за ТЕМ патот со којшто управуваат да спроведат евалуација на безбедноста на сообраќајот на патиштата на делниците со голем број на сообраќајни незгоди, со тоа што првата евалуација на безбедноста на сообраќајот на патиштата треба да се изврши најдоцна во рок од една година од денот на пристапување на Република Северна Македонија кон Европската унија.

(3) Евалуација на безбедноста на сообраќајот на патиштата на делници од ТЕМ патот со голем број на сообраќајни незгоди се врши од страна на стручни тимови експерти кои што ги назначува правното лице кое управува со ТЕМ патот или концесионерот, а најмалку еден член на стручниот тим мора да бидат овластен, односно лиценциран ревизор за безбедност на сообраќајот на патиштата.

Член 38-з

(1) На ТЕМ патиштата се вршат контроли на безбедноста како би се одредиле безбедносните карактеристики на патот и би се намалил бројот на сообраќајни незгоди на нив.

(2) Контролите на безбедноста вклучуваат повремени контроли на ТЕМ патиштата и анализа на потенцијалното влијание на работите на патот на безбедноста на сообраќајот, и се вршат во временски интервали кои обезбедуваат соодветно ниво на безбедност.

(3) Министерството е должно пред донесувањето од Програмата за изградба, реконструкција, рехабилитација, одржување и заштита на државните патишта од членот 14 став (3) од овој закон, да направи анализа на просечен социјален трошок на сообраќајна незгода, и просечен социјален трошок на сообраќајна незгода со тешки последици во периодот од претходната програма.

Член 38-с

Инспекциски надзор на безбедноста на ТЕМ патиштата и контролата на безбедноста согласно со членот 38-з од овој закон ги спроведува Државниот инспекторат за транспорт.

VI. ЗАШТИТА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 39

(1) Под заштита на јавен пат се подразбира преземање мерки потребни за спречување на недозволени дејствија во трупот на патот, патниот и заштитниот појас, поведување на прекршочна постапка и постапка за враќање на узурпирано земјиште, како и на контрола на вкупната тежина и оскиниот притисок на возилата.

(2) Работите на заштитата на државните патишта се во надлежност на Јавното претпријатие.

(3) Работите на заштита на општинските патишта се во надлежност на општината, односно градот Скопје.

(4) За недозволените активности од ставот (1) на овој член, зависно од категоријата на патот, се известува Државниот инспекторат за транспорт, односно овластениот инспектор за патишта на општината, односно градот Скопје.

(5) Извршителот на недозволените активности, по налог на инспекторот од ставот (4) на овој член, е должен веднаш да ги отстрани последиците од недозволените активности и местото да го врати во првобитна состојба.

(6) Ако последиците од недозволените активности од ставот (5) на овој член не се отстранат од извршителот, тие ќе бидат отстранети од Јавното претпријатие, односно од надлежниот орган во општината, на сметка на извршителот на недозволената активност.

(7) Начинот на заштита на јавните патишта го пропишува министерот за транспорт.

Член 40

(1) Ширината на заштитниот појас на автопат и експресен пат во кој не можат да се градат објекти или изведуваат градежни работи кои не се во функција на патот изнесува 40 метра, на магистралните и регионалните патишта изнесува 20 метра, а на општинските патишта 10 метра.

(2) Во подрачја со изграден градежен фонд со легално изградени градби на магистрални и регионални патишта поради кои не може да се реализира заштитниот појас од став (1) на овој член, истиот се димензионира согласно расположливите услови, но не помалку од пет метри.

(3) Во заштитниот појас на јавните патишта, надвор од населени места, можат да се градат објекти во функција на патот кои служат за потребите на возилата и патниците, и тоа: бензиски пумпни станици со станици за точење на ТНГ во моторните возила, автосервиси и вулканизери, помош на патиштата, мотели, ресторани, паркиралишта и одморалишта и видиковци со придружни објекти (јавно WC и туш-кабини) и објекти за продажба на безалкохолни освежителни пијалаци и ладни сендвичи.

(4) Ширината на заштитниот појас се смета од надворешниот раб на патниот појас за секоја страна на патот посебно.

(5) Одредбите од ставот (1) на овој член во поглед на ширината на заштитниот појас не се однесуваат на деловите од јавни патишта и улици во населените места за кој постојат урбанистички планови.

(6) Телефонски, телеграфски и други кабловски водови, нисконапонски електрични водови, односно водови за напојување, канализација, водоводи, топловоди и други слични уреди можат да се поставуваат во заштитниот појас на патот врз основа на поднесено барање до Јавното претпријатие, а по добивање на одобрување за начинот на

поставување на истите во заштитниот појас, а за општинските патишта и улици по добивање на одобрување издадено од општината, односно градот Скопје.

(7) Јавното претпријатие, односно општината или градот Скопје може да побара од управителот на инсталациите и уредите од ставот (6) на овој член да ги преуреди или премести кога тоа е потребно заради обновување или реконструкција на јавниот пат или заради спроведување на мерки за заштита на патот и безбедноста на сообраќајот.

(8) Одобрувањето од ставот (6) на овој член не смее да се издаде ако со нивното поставување би се оштетил патот или ќе биде загрозувана безбедноста на сообраќајот, ако поставувањето битно влијае на одржувањето на патот или би била оневозможена неговата реконструкција.

(9) По исклучок инсталациите од ставот (6) на овој член можат да се поставуваат и во трупот на патот и во патниот појас на начин утврден во одобрувањето од ставот (5) на овој член.

(10) По исклучок од ставот (1) на овој член, на ридски и тешки терени во клисури и на други слични конфигурации на терен и во населени места, растојанието меѓу државните патишта и железничките пруги, може да биде помало, под услов да не се допираат слободните профили и меѓу нив да може да се постави опрема и уреди за безбедно одвивање на патниот и железничкиот сообраќај. Во случај да нивелетата на железничката пруга е пониска од еден метар од нивелетата на државниот пат, мора да се постават сигурносни огради.

Член 41

(1) За одобрување за поставување натписи, рекламни објекти и рекламни табли во заштитниот појас на државните патишта, за поставување на инсталации во заштитниот појас, за поставување на заштитни огради и заштитни столбчиња покрај државните патишта, за вонреден превоз и за прекумерно користење на пат се поднесува барање до Јавното претпријатие, а за општинските патишта и улици се поднесува барање до Општината односно Градот Скопје по кое Јавното претпријатие, Општината односно Градот Скопје е должно во рок од 15 дена да одговори по истото,

(2) За издавање на одобрувањата од ставот (1) на овој член Јавното претпријатие, општината односно Градот Скопје водат евиденција.

Член 41-а

(1) Заради обезбедување на посебен режим на сообраќај на автопат и магистрален пат на кој е воведен систем на наплата на надоместок за употреба на патот, како и за да се спречи неконтролирано движење на луѓе и животни на коловозот, на надворешниот раб на патниот појас континуирано се поставува заштитна ограда.

(2) Со заштитна ограда се оградуваат и објектите што се во функција на автопатот и магистралниот пат (бензински станици, мотели, сервиси и слично), а која е во континуитет со заштитната ограда на автопатот и магистралниот пат.

(3) Заштитната ограда од ставот (1) на овој член ја поставува Јавното претпријатие, а заштитната ограда од ставот (2) на овој член сопственикот, односно корисникот на објектот.

(4) За одобрување на поставување заштитна ограда за објектите што се во функција на патот се поднесува барање до Јавното претпријатие, по кое Јавното претпријатие е должно во рок од 15 дена да одговори по истото.

Член 42

(1) Возилата на моторен погон и запрежните возила што се движат на јавните патишта и нивните приклучни возила, освен возилата со гасеници, мора да имаат гумени тркала.

(2) Возила со гасеници можат да сообраќаат по јавните патишта со современ коловоз, само ако гасениците се снабдени со облоги со рамни површини или со други соодветни облоги.

(3) По исклучок на одредбите од ставот (2) на овој член, возилата со гасеници на единиците на Армијата на Република Северна Македонија и возилата и машините кои се ангажирани во зимската служба за расчистување на снег можат да се движат на јавните патишта со современ коловоз иако гасениците не се снабдени со облоги со рамни површини или со други соодветни облоги.

(4) Трошоците за настанатата штета на патот од возилата на Армијата на Република Северна Македонија паѓаат на товар на Армијата на Република Северна Македонија.

Член 43

(1) Користење на државниот пат со возило кое празно или заедно со товарот ги надминува пропишаните услови во поглед на димензиите, вкупната тежина и оскиниот притисок, се врши врз основа на одобрување за вонреден превоз издадено од Јавното претпријатие, а за општинските патишта со одобрување за вонреден превоз издадено од градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје по претходна согласност од Министерство за внатрешни работи.

(2) Ако за вонредниот превоз е потребно да се преземат мерки за обезбедување, потпирање и зајакнување на објектите на патот и слично, трошоците во врска со преземањето на тие мерки ги поднесува превозникот.

(3) Во одобрувањето од ставот (1) на овој член се одредуваат начинот и условите за извршување на превозот и трошоците за тој превоз.

(4) Превозникот ги сноси сите трошоците за настанатите оштетувања на патот и објектите на патот од вонредниот превоз.

(5) Не смее да се одобри вонредниот превоз од ставот (1) на овој член доколку со извршувањето на вонредниот превоз би настанале поголеми и трајни оштетувања на патот или ако постојат други алтернативни патишта.

Член 44

(1) Прекумерно користење на јавен пат или негов дел е времено или трајно користење на патот на повеќе од 50% од сите извршени превози на стока на патот, поради извршување на инвестициони работи или заради вршење на производни и услужни дејности (искористување на камења, руди или слично).

(2) Прекумерното користење на јавниот пат се утврдува врз основа на просечен годишен дневен сообраќај на товарни возила со носивост поголема од 10 тона, утврден со најмалку четирикратно броење на сообраќајот на соодветниот пат од страна на прекумерниот корисник.

(3) Прекумерен корисник на патот е правно или физичко лице кое изведува инвестициони работи или дејности од ставот (1) на овој член.

(4) За одобрување за прекумерно користење на јавниот пат од ставот (1) на овој член, корисникот поднесува барање до Јавното претпријатие, по кое Јавното претпријатие е должно во рок од 15 дена да одговори по истото.

(5) За одобрување за прекумерно користење на општинскиот пат од ставот (1) на овој член, корисникот поднесува барање до надлежниот орган во општината, односно градот Скопје, по кое надлежниот орган во општината, односно градот Скопје е должен во рок од 15 дена да одговори по истото.

(6) Трошоците за прекумерното користење на јавниот пат паѓаат на товар на корисникот на патот.

Член 45

(1) Во заштитниот појас на јавен пат надвор од населени места може да се поставуваат натписи и рекламни табли, и тоа: покрај автопат и експресен пат на оддалеченост од најмалку 25 метра, на магистрален и регионален пат на оддалеченост од најмалку 10 метра и на општински пат на оддалеченост од најмалку 5 метра, сметајќи од крајната точка на патниот појас, без да ја попречуваат прегледноста и да ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот на патот, само врз основа на претходно одобрување од Јавното претпријатие.

(2) Во патниот и заштитниот појас на јавен пат во населено место можат да се поставуваат рекламни објекти без да ја попречуваат прегледноста и да ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот на патот само врз основа на претходно одобрување од општината односно Градот Скопје.

(3) Во одобрувањето од ставовите (1) и (2) на овој член се наведуваат условите за поставување на натписи и рекламни табли, надоместокот за поставување и користење на истите, како и условите за нивното отстранување.

(4) Доколку правното или физичкото лице сопственик или корисник на рекламните објекти не ги отстрани или премести рекламните објекти на барање на Јавното претпријатие, општината односно Градот Скопје истите ќе ги отстрани Јавното претпријатие, општината односно Градот Скопје на сметка на правното или физичкото лице сопственик или корисник на рекламните објекти и рекламните табли.

Член 46

(1) Сопствениците и корисниците на објектите лоцирани во заштитниот појас на државните патишта или во нивна близина можат да изградат пристапен пат до државниот пат, врз основа на одобрение кое го издава Јавното претпријатие по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(2) Одобрението за изградба на пристапен пат до општински пат издава општината, односно градот Скопје по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(3) Трошоците за изградба на пристапен пат ги снесат сопствениците или корисниците на објектите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(4) Ако промената на положбата на пристапниот пат на јавниот пат на кој тој се приклучува е предизвикана од Јавното претпријатие или општината, односно градот Скопје истите ќе ги снесат трошоците за изградба на новиот пристапен пат.

(5) Патиштата што се приклучуваат кон државните патишта со современ коловоз мораат да имаат современ коловоз во должина од 100 метра сметајќи од местото на приклучокот, а на општинските патишта 50 метра од местото на приклучок.

Член 46-а

(1) Одобрението за изградба на пристапен пат се издава врз основа на поднесено барање од сопственикот или корисникот на објектите од членот 46 ставови (1) и (2) на овој закон.

(2) Кон барањето за издавање на одобрение се приложува:

- доказ за сопственост на објектот или доказ со кој на барателот му е пренесено правото на користење на објектот за кој се бара одобрение за изградба на пристапен пат,
- согласност за изградба на пристапен пат од Министерството за внатрешни работи,
- решение за утврден режим на сообраќај,
- сообраќајно решение и
- доказ за одобрен урбанистички проект или за одобрена урбанистичка планска документација или договор за концесија на минерални или други сировини склучен со надлежен орган.

(3) Одобрението ќе биде издадено по доставен доказ за платен надоместок за издавање на одобрение за изградба на пристапен пат.

Член 47

Министерството за внатрешни работи во консултација со Јавното претпријатие, односно општината, односно градот Скопје може да го забрани користењето на постојниот пристапен пат доколку постои можност за користење на друг пристапен пат заради безбедност на сообраќајот во зависност од категоријата на патот.

Член 47-а

Сторителот на недозволените активности при влез и излез спротивно на одобрен сообраќаен проект за времен режим на сообраќај е должен веднаш да ги отстрани последиците од недозволените активности, да запре со активностите и местото да го врати во првобитна состојба.

Член 48

(1) Дрвјата и другите шумски и земјоделски култури и насади покрај јавен пат, не смеат да ја попречуваат прегледноста на патот, односно да ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот на патот.

(2) Во зависност од категоријата на патот, може да се побара од сопственикот да ги исече, односно поткастри дрвјата и другите насади заради зголемување на прегледноста и безбедноста на јавниот пат. Доколку сопственикот не постапи по барањето овие работи ќе ги изврши правното лице на кое му е доверено одржувањето на јавните патишта на сметка на сопственикот.

Член 49

(1) На места на меѓусебно вкрстување на јавни патишта или приклучување на еден кон друг јавен пат, треба да се обезбедат триаголници за прегледност согласно со техничката документација.

(2) Во триаголниците на прегледност не смеат да се садат садници, поставуваат предмети, постројки и уреди и да се градат какви и да било објекти кои пречат на прегледноста на јавниот пат.

(3) Во зависност од категоријата на патот може да се поднесе барање до сопствениците, односно корисниците на земјиштето во зоната на триаголниците на прегледноста на јавниот пат за отстранување на објектите, дрвјата, насадите и другите предмети кои пречат на прегледноста, а доколку сопственикот или корисникот не го стори тоа во определен рок, тоа ќе го стори правното лице на кое му е доверено одржувањето на јавните патишта за сметка на сопственикот, односно корисникот.

Член 50

(1) Забрането е оставање на градежен и друг материјал и предмети во заштитниот појас покрај јавен пат на оддалеченост помала од 5 метра, сметајќи од надворешниот раб на патниот појас.

(2) Сопствениците, односно корисниците на јавни објекти - локали, продавници, бензински пумпи, земјиште и простор за јавни приредби и слични објекти покрај патот, се должни веднаш да го исчистат делот на патот пред објектот.

(3) Патот се чисти на начин што не треба да го попречува сообраќајот и да не се оштетува патот.

(4) Ако правните и физичките лица не постапат согласно со ставот (2) на овој член, отстранувањето и чистењето на јавниот пат на нивни трошок ќе го изврши правното лице со кое е склучен договор за одржување.

Член 50-а

Заради заштита на јавните патишта забрането е:

- 1) заземање земјиште од патниот појас;
- 2) спречување на истекување на атмосферските води, ниту менување на природниот тек на водите;
- 3) пасање на стока, косење на трева, оштетување и сечење на дрвја покрај патот, како и оштетување и однесување на материјали наменети за одржување на патот;
- 4) спуштање на дрвја и други материјали по косините на патот;
- 5) влечење на греди, трупци, плугови, камени блокови, железни шипки и други слични предмети;
- 6) кочење на запрежни возила со блокирање на тркалата;
- 7) свртување на работни и други машини при обработување на земјата;
- 8) градење на поила за стока и пуштање на стока во патниот појас;
- 9) фрлање шут, одпадоци, држење на ѓубре или депонии во патниот и заштитниот појас на патот;
- 10) оставање на отпадоци, смет или други материјали на коловозот, банкните, патниот појас или тротоарите;
- 11) испуштање на отпадни и други води и други материјали на патот и во патниот појас или во одводните канали или спречување на водата од патот или одводните канали;
- 12) нанесување кал на пат од пристапните патишта на пат со современ коловоз;
- 13) приклучување или исклучување на возила од патот надвор од уредените места определени за тоа;
- 14) движење на возила по пешачка патека (тротоар или банка на патот);
- 15) поставување светлосни направи покрај патот кои му пречат на сообраќајот;
- 16) терање на стока надвор од местата определени за премин преку патот;
- 17) попречување на користење на јавниот пат, прекопување и бушење на јавниот пат, оставање пречки или друг материјал на јавниот пат или неовластено поставување столбчиња, блокатори, рампи и разни препреки на јавниот пат;
- 17-а) поставување и градење на било какви објекти освен сообраќајна сигнализација и сообраќајна опрема на разделните острови и разделното зеленило на улиците, патиштата и крстосниците;
- 18) продавање овошје, зеленчук, мед, алкохолни и безалкохолни производи и слично на патот и
- 19) вршење на други работи со кои може да се оштети патот или да се попречува или загрозува сообраќајот.

Член 51

(1) Министерството за транспорт во консултации со Јавното претпријатие или општината, односно Градот Скопје за општинските патишта во соработка со Министерството за внатрешни работи може привремено да го забрани сообраќајот на јавен пат негов дел, или објект на патот, за сите или за одделни категории возила ако сообраќајот ја загрозува конструкцијата на јавниот пат, поради извршување на активности за изградба или реконструкција на јавниот пат и поради состојбата на патот која оневозможува безбеден сообраќај, а поради директна загрозеност на учесниците во сообраќајот.

(2) Забраната на сообраќајот навремено се објавува преку средствата за јавно информирање и се означува со соодветна сообраќајна сигнализација на патот под надзор на Државниот инспекторат за транспорт или општината, односно градот Скопје.

(3) Државниот инспекторат за транспорт или општините, односно градот Скопје водат евиденција за сите изречени забрани на сообраќај на јавните патишта.

Член 52

(1) Јавните патишта се опремуваат со сообраќајни знаци и сообраќајна сигнализација и заштитна опрема, зависно од сообраќајно-техничките услови на патот.

(2) Организирањето на поставување, заменување или отстранување на сообраќајните знаци, сообраќајната сигнализација и заштитната опрема на државните патишта ги врши Јавното претпријатие.

(3) Сообраќајните знаци, сообраќајната сигнализација и заштитната опрема на општинските патишта ги поставува, заменува или отстранува и уредно ги одржува општината, односно градот Скопје.

(4) Поставувањето, заменувањето и отстранувањето на сообраќајните знаци и заштитната опрема на јавните патишта се врши врз основа на техничка документација.

(5) Техничката документација во врска со сообраќајните знаци и сообраќајната сигнализација на јавните патишта ја одобрува Министерството за внатрешни работи.

Член 52-а

(1) Јавното претпријатие, општините и Градот Скопје се должни да водат евиденција за јавните патишта кои се во нивна надлежност.

(2) Евиденцијата за јавните патишта се води по делници како основен елемент на јавниот пат.

(3) Евиденцијата за јавни патишта опфаќа:

- податоци за патните правци, делници и јазли и

- сообраќајно – технички податоци.

(4) Заради водење на евиденција на јавните патишта се врши идентификација на јавните патишта со соодветен референтен систем и стационажа.

(5) Надлежните органи за јавните патишта од ставот (1) на овој член се должни евиденцијата на јавните патишта да ја водат во дигитална форма како составен дел од единствениот систем за управување со патни средства на јавните патишта.

(6) Општините и Градот Скопје се должни евиденцијата за јавните патишта кои се во нивна надлежност да ја доставуваат до Јавното претпријатие на годишно ниво.

(7) Министерот за транспорт во согласност со министерот за внатрешни работи, го пропишува начинот за идентификација на јавните патишта со соодветен референтен систем и стационажа.

Член 53

Забрането е неовластено поставување, отстранување, преместување, засолнување или оштетување на сообраќајните знаци, сообраќајната сигнализација и заштитната опрема на јавниот пат.

Член 54

За состојбата и проодноста, како и за прекините на сообраќајот поради вонредни настани на државните патишта, Јавното претпријатие, а за општинските патишта општината, односно градот Скопје се должни преку средствата за јавно информирање и на друг погоден начин навремено да ги известат корисниците на патиштата, како и да водат евиденција за истите.

VI-A РЕЖИМ НА СООБРАЌАЈ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Постапка за издавање на решение за траен режим на сообраќај на државните патишта и постапка за издавање на одобрение за временна измена на режимот на сообраќај на државните патишта

Член 54-а

(1) Постапката за издавање на решение за траен режим на сообраќај и постапката за издавање на одобрение за временен режим на сообраќај се водат согласно со одредбите на Законот за општата управна постапка.

(2) За добивање на решение за траен режим на сообраќај и постапката за издавање на одобрение за временен режим на сообраќај се поднесува барање во електронска форма до Министерството за транспорт со следнава документација:

- сообраќаен проект (изготвен од лиценциран субјект-проектант) за добивање на решение за траен режим на сообраќај и за добивање на одобрение за временен режим на сообраќај и/или

- извод од важечка државна урбанистичка планска документација или урбанистички план вон населено место со конкретна намена на локацијата за која се бара утврдување на режим на сообраќај при приклучување на придружно услужни објекти на државни патишта и приклучување на друг тип на објекти кои може да се приклучат на државни патишта или договор за експлоатација при приклучок на концесионно поле со графички приказ на концесионното поле во соодветен размер и/или

- договор за изведување работи на пат од надлежна институција – Јавно претпријатие за државни патишта или договор за изведување на работи за приклучување на придружно услужни објекти на државни патишта и приклучување на друг тип на објекти кои може да се приклучат на државните патишта.

(3) Министерството за транспорт е должно во рок од пет работни дена од приемот на барањето да ја разгледа доставената документација и да утврди дали барањето е комплетно, дали доставената документација има недостатоци, дали сообраќајниот проект е изработен во согласност со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата.

(4) По спроведувањето на дејствијата од ставот (3) на овој член, доколку се утврди дека доставената документација е комплетна, Министерството за транспорт е должно да постапи согласно со ставот (6) на овој член, а во спротивно е должно да донесе заклучок за прекинување на постапката со кој ќе го задолжи барателот да ги отстрани констатираните недостатоци и да го дополни барањето во рок од осум дена од денот на приемот на заклучокот.

(5) Доколку барателот не ги отстрани констатираните недостатоци и не го дополни барањето во рокот од ставот (4) на овој член, надлежниот орган е должен да донесе решение за одбивање на барањето, а доколку барателот ги отстрани констатираните недостатоци, го дополни барањето во рокот од ставот (4) на овој член, надлежниот орган е должен да постапи согласно со ставот (6) на овој член.

(6) Доколку доставената или дополнетата документација е комплетна и се исполнети условите од ставот (4) на овој член, за добивање на согласност, Министерството за транспорт е должно во рок од три дена од комплетирањето на документација во електронска форма да го достави барањето со целокупната документација до Министерството за внатрешни работи и до Јавното претпријатие за државни патишта во постапката за издавање на решение за траен режим на сообраќај односно само до Министерството за внатрешни работи во постапката за издавање на одобрение за временна измена на режимот на сообраќај.

(7) По добивањето на барањето за добивање на согласност од став (6) на овој член, субјектите од став (6) на овој член се должни во рок од осум дена во електронска форма да одговорат дали ја даваат бараната согласност. Доколку во наведениот рок субјектите од став (6) на овој член не дадат одговор по однос на барањето за добивање согласност од став (6) на овој член, ќе се смета дека дале согласност.

(8) Решението за траен режим на сообраќај односно одобрението за временна измена на режимот на сообраќај се издаваат во рок од пет работни дена од добивањето на согласностите од субјектите од став (6) на овој член.

(9) Формата и содржината на барањето за издавање на решение за траен режим на сообраќај и на барањето за издавање на одобрение за временна измена на режимот на сообраќај ги пропишува министерот за транспорт.

(10) Постапката за добивање на решение за траен режим на сообраќај и за добивање на одобрение за временна измена на режимот на сообраќај се спроведува во електронска форма, преку информациски систем е-режим на сообраќај воспоставен од Министерството за транспорт.

(11) Корисници на информацискиот систем е-режим на сообраќај се Министерството за транспорт, Министерството за внатрешни работи и Јавното претпријатие за државни патишта.

(12) Размената на податоци меѓу корисниците на информацискиот систем е-режим на сообраќај се потврдува од страна на корисникот со валиден дигитален сертификат издаден од овластен издавач.

(13) Барателот одговара за веродостојноста на сите документи кои се доставени со барањето во електронска форма преку информацискиот систем е-режим на сообраќај, со оригиналните документи кои се издадени од надлежните субјекти.

(14) Решението за траен режим на сообраќај односно одобрението за временна измена на режимот на сообраќај издадени врз основа на документи доставени во електронска форма преку системот е-режим на сообраќај, кои не се веродостојни со оригиналните документи издадени од надлежните субјекти, се ништовни.

(15) Минималните технички стандарди и услови во поглед на опремата (хардверот), како и функционалноста и начинот на користење на информацискиот систем од ставот (10) на овој член ги пропишува Владата на Република Северна Македонија по предлог на министерот.

VII. ФИНАНСИРАЊЕ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 55

(1) Финансиските средства за изградба, реконструкција, рехабилитација, одржување и заштита на јавните патишта и за работење на Јавното претпријатие се обезбедуваат од:

1) дел од акцизата од деривати од нафта;

2) надоместок за употреба на јавните патишта за моторни и приклучни возила (патна такса);

3) надоместок за употреба на јавен пат, негов дел или објект на патот (патарина);

4) надоместок за:

а) поставување натписи и рекламни табли во заштитниот појас,

б) приклучување на пристапен пат на јавен пат,

в) поставување на инсталации во трупот на патот, во патниот и заштитниот појас,

г) изградба и користење на комерцијални објекти на кои е дозволен пристап на јавен пат надвор од населено место,

д) прекумерно користење на пат,

ѓ) вонредниот превоз и

е) штета сторена на патот и објектите на патот;

5) средства од Буџетот на Република Северна Македонија и од буџетите на општините и на градот Скопје;

б) заеми и кредити и

7) други приходи.

(2) Финансиските средства за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта и за работењето на Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта – Скопје во врска со одржувањето и заштитата на магистралните и регионалните патишта се обезбедуваат од приходите кои ги остварува јавното претпријатие со сопственото работење и други извори согласно со Законот за јавните претпријатија, како и од Буџетот на Република Северна Македонија и други приходи.

Член 56

(1) Висината на средствата од членот 55 став (1) точка 1 од овој закон се утврдува со одлука на Владата на Република Северна Македонија и истата не може да биде помала од 20% од вкупниот приход по основ на акциза од деривати од нафта.

(2) Средствата од ставот (1) на овој член се трансферираат од Буџетот на Република Северна Македонија на сметка на Јавното претпријатие од членот 4 став (1) од овој закон, најмалку четири пати годишно, во интервали од најмалку три календарски месеци.

Член 57

(1) Висината и начинот на плаќање на надоместок за употреба на јавните патишта за моторни и приклучни возила (патна такса), од членот 55 точка 2 на овој закон, ја пропишува Владата на Република Северна Македонија, во зависност од категоријата на возилото, носивоста и/или зафатнината и јачината на моторот.

(2) Имателите на моторни возила што подлежат на регистрација надоместокот за употреба на јавните патишта го плаќаат при регистрација на возилата.

Член 58

(1) Плаќање на надоместок за употреба на пат (патарина), од членот 55 точка 3 на овој закон, може да се воведе за:

1) употреба на автопат, експресен пат, магистрален пат или нивен дел и

2) употреба на мост, вијадукт или тунел, изграден заради скратување на трасата на постојниот пат.

(2) Висината и начинот на наплата на надоместокот од ставот (1) на овој член ја утврдува Владата на Република Северна Македонија, во зависност од:

1) видовите на возила по категории;

2) извезеното растојание и

3) фреквенција на возилата.

(3) Наплатата на надоместокот од ставот (1) на овој член ја врши Јавното претпријатие на наплатните станици на самиот пат и тоа: готовински и со платежни дебитни или кредитни картички, електронски со безконтактни смарт картици и со уред за електронска наплата на патарина (tag) како и со билет за ненаплатена патарина со налог за плаќање. Електронската наплата на патарината со tag може да се врши и преку правни лица за продажба и дистрибуција на уреди за електронска наплата на патарина (tag) избрани од страна на Јавното претпријатие по пат на јавен повик, кои ги исполнуваат условите согласно со овој закон.

(4) Средствата собрани од надоместокот од ставот (1) на овој член се приход на Јавното претпријатие и се користат за финансирање на програмата за изградба, реконструкција, рехабилитацијата, одржување и заштита на државните патишта.

(5) За платениот надоместок од ставот (1) на овој член кој се врши готовински или со платежни дебитни или кредитни картички на корисникот на патот му се издава билет за патарина-фискална сметка која корисникот е должен да ја чува во возилото за цело време на

движење на патот како доказ за наплата на патарината, а платениот надоместок кој се врши електронски со безконтактни смарт картици или со уред за електронска наплата на патарина (таг) се евидентира во системот за електронска наплата на патарина на Јавното претпријатие.

(6) Корисникот на патот е должен да застане на наплатната рампа заради наплата на патарина.

(7) Секој е должен да плати патарина при поминување на наплатна рампа.

(8) Забрането е при преминување на наплатната станица кршење на наплатната рампа.

Член 58-а

(1) Електронската наплата на патарината преку уред за електронска наплата на патарина (таг) Јавното претпријатие може да ја врши и преку правни лица со објавување на јавен повик, при што висината на цената за продажба на еден уред за електронска наплата на патарина (таг) не смее да е повисока од цената утврдена во актот од членот 58 став (2) од овој закон.

(2) Јавниот повик од ставот (1) на овој член се објавува за склучување на договор со правни лица за продажба, дистрибуција и наплата на патарина со уреди за електронска наплата на патарина (таг) и тоа во три дневни весници што излегуваат на територијата на Републиката од кои еден од весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, во времетраење од пет дена.

(3) Јавниот повик од ставот (1) на овој член особено содржи податоци за начините на електронска наплата на патарината со уреди за електронска наплата на патарина (таг) согласно со актот од членот 58 став (2) од овој закон како и податоци за условите кои треба да ги исполнуваат правните лица со цел да склучат договор за продажба, дистрибуција и/или наплата на патарина со уреди за електронска наплата на патарија (таг) и тоа:

- да имаат широко распространета мрежа на продажни места (најмалку 25 активни продажни места), како и широка мрежа на постоечки корисници (физички и правни лица) на нивните услуги, како база за понудување на услугите за продажба на уреди за електронска наплата на патарина (таг) и нивно надополнување, од најмалку 200.000 корисници,

- да овозможуваат различни видови на плаќање (во продажно место, преку веб-страница, фактурно плаќање и друго) и искуство со нудење на услуги со претплата и услуги со одложено плаќање,

- да имаат високо ефикасни и безбедни системи за наплата,

- да имаат висока маркетиншка достапност преку медиуми, социјални мрежи и друго, со цел да се обезбеди информирање и пристап до поголем број и различни видови корисници,

- висина на годишен бруто-приход во последните три години (најмалку 1.800.000.000,00 денари) и

- висина на банкарска гаранција за периодот на времетраењето на договорот.

(4) Јавниот повик од ставот (3) на овој член се објавува по претходно донесена одлука од страна на Управниот одбор на Јавното претпријатие, во која се содржани податоците од јавниот повик и условите кои треба да ги исполнуваат правните лица согласно со ставот (3) на овој член.

(5) Јавниот повик од ставот (3) на овој член се спроведува од страна на тричлена комисија од редот на вработените во Јавното претпријатие, која во рок од 20 дена од денот на завршувањето на јавниот повик доставува записник до директорот на Јавното претпријатие за тоа кои правни лица ги исполнуваат условите од јавниот повик.

(6) Со правните лица кои ги исполнуваат условите од јавниот повик Јавното претпријатие склучува договор за продажба, дистрибуција и наплата на патарина со уреди за електронска наплата на патарина (таг) со времетраење од пет години.

(7) Јавниот повик за склучување на договори со правни лица за продажба, дистрибуција и наплата на патарина со уреди за електронска наплата на патарина (tag), Јавното претпријатие може да го распишува и повеќепати годишно доколку има заинтересирани правни лица за склучување на овој вид договори, а најмалку еднаш на секои пет години.

Член 59

Средства собрани од патната такса од членот 55 точка 2 на овој закон се приход на Јавното претпријатие и се користат за финансирање на изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштита на јавните патишта.

Член 60

(1) Од средствата од надоместокот за употреба на јавните патишта за моторните и приклучните возила што сопствениците на моторните возила го плаќаат при регистрација на возилото сопствениците на моторните возила 99% директно уплаќаат на сметка на Јавното претпријатие, а 1% станиците за технички преглед на моторни возила по извршениот технички преглед веднаш го трансферираат на сметка на Републичкиот совет за безбедност на патиштата.

(2) Станиците за технички преглед на моторни возила се должни на сопствениците на моторните возила да им го пресметаат износот од 99% кој треба да го платат како надоместок за употреба на јавните патишта (патна такса) за Јавното претпријатие при регистрацијата на моторните возила и без доказ за платен надоместок за употреба на јавните патишта (патна такса) за Јавното претпријатие, не смее да се изврши технички преглед на возилото.

(3) Јавното претпријатие склучува договори за извршување на работи поврзани со надоместокот за употреба на јавните патишта за моторните и приклучните возила што сопствениците на моторните возила го плаќаат при регистрација на возилото со правните лица овластени за вршење технички преглед на возила.

(4) Уплатените средства на сметка на Јавното претпријатие кои се остварени по основ на надоместокот од ставот (1) на овој член, се приход на Јавното претпријатие и се користат за изградба, реконструкција, рехабилитација и заштита на државните патишта, а до 50% од овие средства се распределуваат на општините, односно на Градот Скопје за изградба, реконструкција, рехабилитација, одржување и заштита на општинските патишта и улици согласно со годишната програма за изградба, реконструкција, одржување и заштита на општинските патишта и улици.

(5) Распределбата на средствата на општините, односно на градот Скопје го врши Јавното претпријатие врз основа на следниве критериуми: должината на општинските патишта и улици, бројот на регистрирани возила во општината и бројот на жители во општината и површина на општината.

(6) Начинот на распределба на средствата од ставот (4) на овој член го пропишува министерот за транспорт.

(7) За реализација на средствата од ставот (4) на овој член општините, односно градот Скопје поднесуваат извештај до Јавното претпријатие.

Член 61

(1) Средствата од членот 55 точка 4 на овој закон остварени од државните патишта се приход на Јавното претпријатие и истите се користат за изградба, реконструкција, рехабилитацијата, одржување и заштита на државните патишта.

(2) Средствата од членот 55 точка 4 на овој закон остварени од општинските патишта се приход на општината, односно градот Скопје и истите се наменети за изградба, реконструкција, рехабилитацијата, одржување и заштита на општинските патишта и улици.

Член 62

Висината на надоместокот од членот 55 точка 4 на овој закон за државните патишта ја утврдува Владата на Република Северна Македонија врз основа на мислење од Јавното претпријатие, а висината на надоместокот за општинските патишта ја утврдува советот на општината, односно Советот на градот Скопје.

Член 62-а

Во случај на доделување на концесија од членот 11 на овој закон, финансиските средства за изградба, реконструкција, рехабилитацијата, одржување и заштита на јавен пат од членот 55 точки 1, 2, 3 и 4 на овој закон можат да бидат приход на концесионерот согласно со членовите 56, 58, 59, 60 и 61 од овој закон, на начин и под услови утврдени со договорот за концесија.

Член 63

(1) Заемите и кредитите предвидени во членот 55 точка 6 од овој закон се користат исклучиво за изградба, реконструкција, рехабилитацијата и одржување на јавните патишта.

(2) Начинот и постапката на обезбедување на заемите и кредитите од ставот (1) на овој член се врши во согласност со одредбите од Законот за јавен долг.

Член 64

(1) За давање на информации и техничка помош на моторизираниите учесници во сообраќајот на јавните патишта, за отстранување од државните патишта на оштетените возила и возила во дефект, како и за други работи од значење за непречено и безбедно одвивање на сообраќајот на јавните патишта, се плаќа надоместок за техничка помош.

(2) Висината на надоместокот од ставот (1) на овој член ја определува Владата на Република Северна Македонија.

(3) Надоместокот од ставот (1) на овој член се плаќа при регистрација на возилата.

(4) Средствата од ставот (1) на овој член се приход на Буџетот на Република Северна Македонија. Дел од овие средства ќе се користат за финансирање на работите од ставот (1) на овој член согласно со годишната програма што ја предлага правното лице на кое му е доверено извршувањето на овие работи, избрано на јавен оглас од страна на Министерството за транспорт.

(5) За извршените работи правните лица од ставот (4) на овој член поднесуваат годишен извештај до Министерството за транспорт најдоцна до 31 јануари во тековната година за претходната година.

(6) Отстранување на оштетените возила и возила во дефект од општинските и локалните патишта за територијата на соодветната општина или градот Скопје може да вршат правни или физички лица врз основа на лиценца издадена согласно со одредбите од овој закон.

(7) По исклучок, отстранување на оштетените возила и возила во дефект од јавните патишта за сопствени потреби може да врши и институција која поседува сопствени возила што ги исполнуваат посебните техничко-експлоатациони услови пропишани за возила за отстранување на оштетени возила и возила во дефект.

Член 64-а

Општините или градот Скопје може да издадат лиценца за отстранување на оштетените возила и возила во дефект од општинските и локалните патишта за територијата на соодветната општина или градот Скопје.

Член 64-б

(1) Лиценцата од членот 64-а од овој закон може да добие домашно правно лице, ако ги исполнува следниве услови:

1) да е впишан во Централниот регистар на Република Северна Македонија и да има регистрирано приоритетна дејност/главна приходна шифра 52.21 - услужни дејности поврзани со копнениот сообраќај;

2) да е сопственик на едно или повеќе регистрирани возила за отстранување на оштетени возила и возила во дефект или да има договор за лизинг, што ги исполнуваат посебните техничко-експлоатациони услови пропишани за возила за вршење на дејност отстранување на оштетени возила и возила во дефект;

3) да има вработено во редовен работен однос возачи во зависност од бројот на моторните возила, минимум еден возач по возило што ги исполнуваат условите пропишани со прописите за безбедност на сообраќајот на патиштата и

4) возачите да поседуваат уверение за положен курс за давање на итна медицинска помош.

(2) Лиценцата од ставот (1) на овој член се издава на неопределено време.

(3) За извршената услуга правните или физичките лица кои поседуваат лиценца од ставот (1) на овој член надоместокот ќе го наплаќаат од корисниците на услугата по ценовник утврден од правното лице кое поседува лиценца од ставот (1) на овој член.

(4) На ценовникот од ставот (3) на овој член согласност дава советот на општината, односно Советот на градот Скопје.

(5) Формата и содржината на лиценцата од членот 64-а од овој закон ги пропишува министерот за транспорт.

Член 64-в

(1) Правно или физичко лице кои ги исполнува условите од членот 64-б од овој закон поднесува барање за добивање на лиценцата од членот 64-а од овој закон до градоначалникот на општината или до градоначалникот на градот Скопје во која правното или физичкото лице има седиште со точно наведување на број на моторните возила со кои ќе го врши превозот за кои сака да добие лиценца и писмени докази за исполнување на условите пропишани со овој закон.

(2) Органот од ставот (1) на овој член ја издава лиценцата најдоцна во рок од 30 дена од денот на приемот на комплетното барање за издавање на лиценца.

(3) Формата и содржината на барањето и потребната документација од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за транспорт.

(4) Органот надлежен за издавање на лиценца ќе донесе решение за одземање на лиценцата, ако:

- правното или физичкото лице доставило неточни податоци кои се потребни за издавање на лиценцата,

- правното или физичкото лице поднесе барање за откажување од лиценцата,

- утврди дека врши отстранување на оштетени возила и возила во дефект спротивно на издадената лиценца и

- правното или физичкото лице престане да исполнува некој од условите пропишани за нејзино издавање.

(5) Против решението донесено од градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје, може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до министерот за транспорт.

(6) Правното или физичкото лице е должно по правосилноста на решението со кое му е одземена лиценцата веднаш, а најдоцна во рок од осум дена да ја врати лиценцата на органот што ја издал.

Член 65

Од плаќање на надоместок за употреба на јавните патишта (патна такса) се ослободуваат возилата на: лица заболени од дистрофија, мултиплекс склероза, церебрална парализа, хронично болни од најтежок облик на заболување од цистична фиброза, параплегија, хемиплегија, квадриплемија, детска парализа (полиомиелитис), слепите лица со оштетување на видот над 90%, лица на дијализа и лица со ампутација на рака или нога со признато телесно оштетување од 80% утврдено со акт на надлежната комисија во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, како и лица со трансплантиран орган или ткиво и лица донори на орган или ткиво, со утврдена состојба согласно со конзилијарно мислење од соодветна здравствена установа за примање на терапија, односно отпусно писмо од соодветна здравствена установа со кое е утврдено дека истите се донори.

Член 65-а

- (1) Возилото што е направено со него да управува лице чиј екстремитети суштествени за управување со возилото се оштетени, на барање на тоа лице може да биде обележано со посебен знак.
- (2) Посебниот знак од ставот (1) на овој член го изработуваат и издаваат техничките станици овластени за регистрација на моторни возила.
- (3) Формата и содржината на посебниот знак од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за транспорт.

Член 65-б

- (1) Наплатните станици се под постојан видеонадзор над процесот на наплата на патарина.
- (2) Видеозаписот претставува доказ за утврдени нерегуларности при наплата на патарина.
- (3) Снимениот материјал од ставот (2) на овој член направен при вршење на видеонадзор задолжително се чува до исполнување на целите за кои се врши, но не подолго од 30 дена.
- (4) По истекот на рокот за чување од ставот (3) на овој член, снимениот материјал се уништува, освен материјалот што претставува доказ во кривична или прекршочна постапка со кој се постапува согласно со закон.

Член 66

- (1) Од плаќање на патарина за време на служба се ослободуваат:
 - 1) возила со полициска придружба и
 - 2) видливо означени возила на Армијата на Република Северна Македонија, полицијата, Царинската управа, Јавното претпријатие, итната медицинска помош, Црвениот крст на Република Северна Македонија, противпожарните служби, Државниот инспекторат за транспорт, Институтот за трансфузиона медицина на Република Северна Македонија, Дирекцијата за заштита и спасување, Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта "Македонија пат" - Скопје и погребалните возила.
- (2) Од плаќање на патарина се ослободуваат возилата на потполно глуви лица со потврда за членство од Националниот сојуз за глуви лица, на лица заболени од дистрофија, мултиплекс склероза, церебрална парализа, хронично болни од најтежок облик на заболување од цистична фиброза, параплегија, хемиплегија, квадриплемија, детска парализа (полиомиелитис), слепите лица со оштетување на видот над 90%, лица на дијализа и лица со ампутација на рака или нога со признато телесно оштетување од 80% утврдено со акт на надлежната комисија во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, како и лица со трансплантиран орган или ткиво и лица донори на орган или ткиво, со утврдена состојба согласно

со конзилијарно мислење од соодветна здравствена установа за примање на терапија, односно отпусно писмо од соодветна здравствена установа со кое е утврдено дека истите се донори.

(3) Во возилата на лицата од ставот (2) на овој член треба да има членски книшки издадени од надлежните здруженија, потпишани и заверени од страна на Јавното претпријатие со која се потврдува нивното ослободување од плаќање патарина, а во возилата на лицата со трансплантиран орган или ткиво и лицата донори на орган или ткиво од ставот (2) на овој член треба да има конзилијарно мислење со печат и потпис од соодветна здравствена установа за примање терапија, односно отпусно писмо со печат и потпис од соодветна здравствена установа со кое е утврдено дека истите се донори.

VII-a Постапка за давање на овластување за помош на пат

Член 66-а

(1) Јавниот оглас за давање овластување на правно лице за давање на информации и техничка помош на моторизирани учесници во сообраќајот на јавните патишта, за отстранување од државните патишта на оштетените возила и возила во дефект, како и за други работи од значење за непречено и безбедно одвивање на сообраќајот на јавните патишта го распишува Министерството за транспорт.

(2) Јавниот оглас од ставот (1) на овој член се објавува во “Службен весник на Република Северна Македонија” и во едно домашно јавно гласило.

(3) Времетраењето на јавниот оглас трае најмалку десет дена.

(4) Јавниот оглас особено содржи:

- информација за предметот на огласување за давање на информации и техничка помош на моторизирани учесници во сообраќајот на јавните патишта, за отстранување од државните патишта на оштетените возила и возила во дефект, како и за други работи од значење за непречено и безбедно одвивање на сообраќајот на јавните патишта,
- известување за предметот на овластување, како и дека овластувањето се дава само на едно правно лице,
- важност на овластувањето,
- начин и постапка за избор на носител на овластувањето,
- способност на правното лице (лична состојба, способност за вршење на професионална дејност, економска и финансиска состојба, техничка и професионална способност),
- минимално-технички и просторни услови за извршување на услугите од овластувањето,
- услови за избор на правно лице за давање на овластување и
- место и рок за поднесување на пријавите.

(5) Постапката за избор на правното лице од ставот (1) на овој член ја спроведува Комисија формирана од министерот за транспорт составена од најмалку три члена од Министерството за транспорт, која по спроведената постапка доставува предлог до министерот за транспорт за избор на правно лице носител на овластување.

(6) Постапката за избор ќе се спроведе и доколку на јавниот оглас се јави и едно правно лице.

Член 66-б

(1) Услови кои треба да ги исполнува правното лице за да добие овластување се:

- 1) опременост со технички средства (сопствени средства, алат и опрема);
- 2) оспособеност на стручниот кадар за работа со технички средства;
- 3) оспособеност и техничка опременост за давање информации за давање техничка помош;

- сопствена кол (call) централа со единствен карактеристичен телефонски број,
 - сопствен информативен центар со единствен карактеристичен телефонски број,
 - да има најмалку седум центри за давање на помош на пат, да има во сопственост најмалку 20 возила за помош на пат и 20 камиони за превоз на оштетени, хаварисани возила и возила во дефект и
 - да има вработено најмалку 30 лица во редовен работен однос;
- 4) способност за давање помош на пат, превоз на дефектни и оштетени возила на учесниците во сообраќајот;
- 5) членување во меѓународен систем надлежен за координирање на помош на пат и давање на информации на учесниците во сообраќајот на патиштата;
- 6) најмал понуден процент за исплата на надоместок од Буџетот на Република Северна Македонија од надоместокот кој се наплаќа при регистрација на возила;
- 7) да не е отворена постапка за стечај или ликвидација;
- 8) да не му е изречена забрана за добивање овластување, за основање нови правни лица, за привремена, односно трајна забрана за вршење на дејност и да не му е одземено овластување и
- 9) редовно да ги плаќа даноците, придонесите и другите јавни давачки.
- (2) Условите од ставот (1) на овој член правното лице е должно да ги исполнува за цело време на важноста на овластувањето.

Член 66-в

- (1) Со барањето правното лице задолжително треба да достави документација со која ќе ја докаже способноста за вршење на професионална дејност, економската и финансиската состојба и техничката или професионалната способност за извршување на работите за кои се дава овластувањето.
- (2) За докажување на исполнетоста на условите од членот 66-б на овој закон, правното лице ги доставува следниве документи:
- 1) потврда дека не е отворена постапка за стечај од надлежен орган;
 - 2) потврда дека не е отворена постапка за ликвидација од надлежен орган;
 - 3) потврда дека со правосилна пресуда не му е изречена мерката одземање на овластувањето, забрана на добивање овластување, забрана на основање на нови правни лица или привремена, односно трајна забрана за вршење на одделна дејност и одземање на овластувањето;
 - 4) потврда за платени даноци, придонеси и други јавни давачки;
 - 5) документ за регистрирана дејност за вршење на дејноста предмет на јавниот оглас;
 - 6) извештај за биланс на состојба и податоци за биланс на успех за последната деловна година заверен од надлежен орган;
 - 7) опис на економско-финансиската состојба на субјектот;
 - 8) список на сопствени средства, алат и опрема;
 - 9) доказ за поседување сопствен информативен центар со единствен карактеристичен телефонски број;
 - 10) доказ за поседување сопствена кол (call) централа со единствен карактеристичен телефонски број;
 - 11) доказ за бројот на центри за давање на информации и техничка помош на моторизирани учесници во сообраќајот на јавните патишта, за отстранување од државните патишта на оштетените возила и возила во дефект, како и за други работи од значење за непречено и безбедно одвивање на сообраќајот на јавните патишта на територијата на Република Северна Македонија;

12) доказ за бројот и квалификационата структура на вработените со која располага правното лице (вработените да се во редовен работен однос) и

13) договор, пристапница, одлука или друг акт од кој може да се утврди дека правното лице членува во меѓународен систем надлежен за координирање на помош на пат и давање на информации на учесниците во сообраќајот на патиштата.

(3) Документите од ставот (2) точки од 1 до 4 на овој член не смеат да бидат постари од шест месеци сметано од крајниот рок за доставување на понудите.

(4) Овластеното службено лице од Министерството за транспорт кое ја води постапката за издавање овластување за помош на пат е должно документите од ставот (2) точки 1), 2), 3), 4), 5) и 6) на овој член по службена должност да ги побара од надлежниот јавен орган во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(5) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани документите од ставот (4) на овој член е должно да ги достави до Министерството за транспорт во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(6) Новоформиран субјект кој не може да достави извештај за биланс на состојба и податоци за биланс на успех за цела деловна година наместо документите од ставот (2) точки 6 и 7 на овој член доставува само описно објаснување за економско-финансиската состојба.

Член 66-г

(1) Решение за давање на овластување донесува Министерството за транспорт на предлог на Комисијата од членот 66-а став (5) на овој закон, во рок од 30 дена од денот на завршувањето на јавниот оглас.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка, постапка од работен однос и инспекциски надзор во втор степен.

(3) Решението за давање на овластување од ставот (1) на овој член се објавува во "Службен весник на Република Северна Македонија".

(4) Врз основа на решението од ставот (1) на овој член министерот за транспорт и правното лице носител на овластувањето склучуваат договор за регулирање на меѓусебните односи.

Член 66-д

(1) Со правното лице кое ќе биде избрано на јавниот оглас, Министерството за транспорт ќе склучи договор. Финансирањето на дејностите ќе се врши од средствата кои се уплатуваат во Буџетот на Република Северна Македонија при регистрација за моторни возила во висина утврдена со одлука на Владата на Република Северна Македонија а во рок до три дена се должни да го уплатат во Буџетот на Република Северна Македонија станиците за технички преглед на моторни и приклучни возила и трактори, како и вирманските уплати на овој надоместок од правни и физички лица.

(2) Договорот од ставот (1) на овој член се склучува за период од 15 години.

Член 66-ѓ

(1) Министерството за транспорт ќе го одземе овластувањето на правното лице, доколку:

- престане да ги исполнува условите од членот 66-б на овој закон,
- не ги почитува одредбите од договорот за регулирање на меѓусебните односи меѓу правното лице и Министерството за транспорт и
- поднесе барање за престанок на овластување, но не пред истекот на пет години од почетокот на овластувањето.

(2) Против решението за одземање на овластување од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба во рок осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка, постапка од работен однос и инспекциски надзор во втор степен.

(3) Во решението за одземање на овластување министерот за транспорт ќе го утврди рокот за престанок на вршење на работите од овластувањето, односно рокот во кој ќе може да продолжи да ги врши работите од овластувањето до изборот на ново правно лице на кое ќе се даде овластување.

Член 66-е

(1) Надзор над работата на овластеното правно лице врши Министерството за транспорт.

(2) При вршење на надзорот Министерството за транспорт утврдува дали правното лице и понатаму ги исполнува пропишаните услови за давање на овластувањето и дали ги извршува своите должности во согласно со овој закон и согласно со договорот од членот 66-д на овој закон.

Член 66-ж

(1) Заради итно згрижување на лица повредени во патниот сообраќај односно болни лица на кои им е потребна итна медицинска помош може да се даде помош со воздушно летало (хеликоптер, авион или слично).

(2) Министерот за транспорт во соработка со Министерството за внатрешни работи, Министерството за здравство, Центарот за управување со кризи и правното лице од членот 64 став (4) на овој закон ги пропишуваат критериумите за користење на воздушните летала за превезувањето на повредени лица во патниот сообраќај, односно болни лица, составот и стручната оспособеност на медицинските екипи и начинот на финансирање на давањето помош со воздушните летала.

Член 66-з

(1) Заради итно оспособување на патот за сообраќај, односно отстранување на тешки товарни возила при сообраќајна незгода, доколку правното лице од членот 64 став (4) од овој закон не располага со возила или механизација за да може да го оспособи патот за сообраќај, во тој случај за постапување и оспособување на патот за сообраќај, односно отстранување од патот на тешки товарни возила при сообраќајна незгода е должно правното лице надлежно за одржување на јавните патишта согласно со овој закон, односно правното лице на кое со договор му е отстапено да ги одржува јавните патишта.

(2) Доколку правните лица од ставот (1) на овој член не располагаат со потребните возила или механизација за оспособување на патот за сообраќај во тој случај потребните активности може да ги спроведе Дирекцијата за заштита и спасување или Центарот за управување со кризи или друго правно лице кое располага со соодветни возила и механизација.

(3) Трошоците за реализација на активностите од ставовите (1) и (2) на овој член се на товар на сопственикот на возилото со кое е сторена сообраќајната незгода.

VIII. НАДЗОР

Член 67

Надзор над примената на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на истиот врши Министерство за транспорт.

Член 68

Инспекциски надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон вршат за државните патишта Државниот инспекторат за транспорт преку државните инспектори за патишта, а за општинските патишта и улици овластениот инспектор за патишта на општината, односно градот Скопје.

Член 68-а

(1) Директорот на Државниот инспекторат за транспорт, односно градоначалникот на општината односно градоначалникот на градот Скопје донесува годишна програма за работа на Државниот инспекторат за транспорт, односно општинскиот инспекторат и подготвува месечни планови за работа на инспекторатот.

(2) Директорот на Државниот инспекторат за транспорт за работата на инспекторатот во претходната година доставува годишен извештај до Владата на Република Северна Македонија, а градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје до советот на општината, односно Советот на градот Скопје, најдоцна до 31 март во тековната година.

Член 69

Инспекторите за патишта од членот 68 на овој закон согласно со надлежностите утврдени со овој закон во зависност од категоријата на патот, се овластени да:

- 1) вршат увид и контрола над одржувањето и заштитата на јавните патишта и објектите на патиштата;
- 2) ги запрат работите што се изведуваат спротивно на одредбите од овој закон, во врска со заштитата на јавните патишта и објектите на патиштата и да наредат отстранување на недостатоците;
- 3) наредат отстранување на недостатоците на јавните патишта кои ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот и стабилноста на патот и патните објекти;
- 4) запрат работи кои се изведуваат на патот или во близина на патот, а кои може да ја доведат во прашање сигурност на јавниот пат и безбедноста на сообраќајот;
- 5) исклучат од сообраќај возило со кое се врши превоз без дозвола за вонреден превоз;
- 6) наредат рушење на објект или негов дел кој се гради во патниот или заштитниот појас;
- 7) преземат мерки за обезбедување на јавниот пат и по потреба и привремено да го забрани сообраќајот за определена категорија на возила кои поради своите технички карактеристики можат да нанесат штета на јавниот пат или поради состојбата на јавниот пат можат да ја загорзат безбедноста на сообраќајот;
- 8) забранат сообраќај на новоизграден или реконструиран јавен пат, негов дел или објект на него, ако истите се пуштени во употреба без одобрување за употреба;
- 8-а) вршат контрола дали времениот режим на сообраќај е согласно одобрен сообраќаен проект за времен режим на сообраќај;
- 9) забранат употреба на паркиралишта или пристапни патишта на јавните патишта, ако се изградени без одобрение или спротивно на издаденото одобрение;
- 10) вршат надзор и контрола на наплата на патарината;
- 11) вршат надзор и контрола на наплатата на надоместокот за употреба на јавните патишта за моторни и приклучни возила и надоместокот за техничка помош на патиштата;
- 12) преземаат други мерки и дејствија за кои се овластени со овој закон и
- 13) вршат инспекциски надзор и согласно одредбите од Законот за забрана и спречување на вршење на нерегистрирана дејност.

Член 69-а

(1) Заради отстранување на утврдените неправилности, инспекторот има право и обврска на субјектот на надзорот:

- 1) да му укаже на утврдените неправилности и да определи рок за нивно отстранување;
- 2) да му нареди да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определи инспекторот;
- 3) да му поднесе барање за поведување прекршочна постапка и
- 4) да му поднесе кривична пријава или да поведе друга соодветна постапка.

(2) Заради отстранување на утврдените неправилности согласно со членот 65-б од овој закон, инспекторот има право и обврска на субјектот на надзорот да поднесе соодветна прекршочна или кривична пријава.

Член 70

Инспекторите за патишта се должни доколку во вршењето на надзорот утврдат постоење на прекршок или кривично дело веднаш да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка или кривична пријава, освен во случаи на неправилности од членот 78 став (1) точка 11 на овој закон.

Член 70-а

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторите од членот 68 на овој закон утврдат дека е сторена неправилност од членот 78 став (1) точка 11 на овој закон, се должни да состават записник во кој ќе се утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во определен рок и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за транспорт.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува државниот инспекторат за транспорт, односно овластените инспектори за патиштата на општините, односно на градот Скопје, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведува за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку инспекторите од членот 68 на овој закон при спроведување на контролниот надзор утврдат дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесуваат заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

(8) Доколку инспекторите од членот 68 на овој закон при спроведување на контролниот надзор утврдат дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, поднесуваат барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за прекршоци во Министерството за транспорт.

(9) Државниот инспекторат за транспорт, односно овластените инспектори за патиштата на општините, односно на градот Скопје води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот за транспорт.

Член 70-б

- (1) Министерството за транспорт за извршениот инспекциски надзор од страна на Државниот инспекторат за транспорт е должно на својата интернет страница да објавува квартален извештај.
- (2) Општините, односно градот Скопје за извршениот инспекциски надзор од страна на овластениот инспектор на општината, односно овластениот инспектор на градот Скопје за патишта се должни на својата интернет страница да објавуваат квартален извештај.

Член 71

Правните и физичките лица кои на патот или во близина на патот вршат какви било работи се должни на инспекторите за патишта да им овозможат непречено вршење на надзор и контрола, да им ја стават на увид целокупната документација и да им дадат потребни известувања, како и да постапат по напатствијата, наредбите или решенијата на инспекторот.

Член 72

- (1) Инспекторите за патишта донесуваат решенија во рамките на своите овластувања предвидени во овој закон.
- (2) Против решението на државните инспектори за патишта и овластените инспектори за патишта на општината, односно градот Скопје може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението.
- (3) По жалбата против решението на државниот инспектор за патишта одлучува Државната комисија за одлучување во управна постапка, постапка од работен однос и инспекциски надзор во втор степен.
- (4) По жалбата против решението на овластениот инспектор за патишта на општината, односно градот Скопје одлучува Државната комисија за одлучување во управна постапка, постапка од работен однос и инспекциски надзор во втор степен.
- (5) Доколку сторителот на прекршокот не постапи по решението на инспекторот и сам не ги отстрани недостатоците утврдени во решението инспекторот ќе донесе заклучок за дозвола на извршување, а недостатоците ќе ги отстрани Јавното претпријатие или правно лице ангажирано од општината односно Градот Скопје при што трошоците од постапката паѓаат на трошок на сторителот на прекршокот.

Член 73

- (1) За инспектор за патишта може да се назначи лице кое ги исполнува условите предвидени во овој закон.
- (2) Инспекторот за патишта има легитимација.
- (3) Легитимацијата на државните инспектори за патишта ја издава министерот за транспорт, а легитимацијата на овластениот инспектор за патишта на општината, односно градот Скопје ја издава градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје.
- (4) Министерот за транспорт ја пропишува формата и содржината на обрасците на легитимациите на државните инспектори за патишта и на овластените инспектори за патишта на општините, односно градот Скопје, како и начинот на нивното издавање и одземање.

Член 73-а

Инспектор може да биде лице кое:

- е државјанин на Република Северна Македонија,
- е полнолетно,
- има општа здравствена способност,

- не му е изречена казна со правосилна судска пресуда за забрана на вршење на професија, дејност или должност,
- има стекнати најмалку 300 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен од областа на сообраќајот или градежништвото, што се докажува со уверение,
- има пет години работно искуство во сообраќајот или градежништвото,
- ги исполнува другите услови утврдени во актот за систематизација на работните места,
- поседува меѓународно признат сертификат за работа со компјутерски програми за канцелариско работење, и тоа еден од следниве:
 - 1) Certiport: IC3 GS4 Key Applications - положен;
 - 2) Microsoft: MOS Word или MOS Excell - положен или
 - 3) ECDL: Core - положен,
- има добиено позитивно мислење за соодветност за работното место преку полагање на психолошки тест и тест за интегритет, согласно со прописите кои се однесуваат на државните службеници и
- има лиценца за инспектор од областа на надлежноста на инспекциската служба.

Член 74

Надзорот над законитоста на работата на органите на општината и на органите на градот Скопје, кои се однесуваат на изградбата, одржувањето, реконструкцијата и заштитата на општинските патишта, односно на градот Скопје, го врши Министерството за транспорт.

Член 75

При вршење на надзорот над законитоста на работата на органите на општината и на органите на градот Скопје, Министерството за транспорт ги врши следниве работи:

- ја следи законитоста на работата на органите на општината и на органите на градот Скопје и презема мерки, активности и поднесува иницијативи за остварување на надлежностите на општината и на градот Скопје кои се однесуваат на изградбата, одржувањето, реконструкцијата, рехабилитацијата и заштитата на општинските патишта,
- оценува дали органите на општината и органите на градот Скопје своите надлежности во поглед на изградбата, одржувањето, реконструкцијата и заштитата на општинските патишта ги извршуваат согласно со постапките утврдени согласно со овој закон,
- укажува на органите на општината и органите на градот Скопје на пречекорувањето на нивните надлежности утврдени со овој закон и друг пропис донесен врз основа на овој закон и предлага соодветни мерки за надминување на таа состојба,
- укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на органите на општината и органите на градот Скопје кои би можеле да го оневозможат вршењето на работите утврдени со овој закон, а кои се од јавен интерес од локално значење,
- дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на општината и градот Скопје за работите кои треба да ги вршат согласно со овој закон на барање на органите на општината и на органите на градот Скопје,
- го следи навременото донесување на прописите од страна на општините и на градот Скопје утврдени со овој закон,
- поднесува иницијативи и предлози до органите на општината и органите на градот Скопје, доколку констатира неспроведување на овој закон како резултат на судир на надлежностите меѓу нив,
- ја следи законитоста на решенијата што градоначалникот ги донесува во решавањето на управни работи за права, обврски и интереси на правните и физичките лица донесени врз основа на овој закон и

презема мерки во согласност со закон,

- дава мислење и стручна помош на барање на органите на општината и органите на градот Скопје на предлог на прописите кои произлегуваат од овој закон,

- го следи остварувањето на јавноста во работата на органите на општината и органите на градот Скопје особено од аспект на редовно, навремено донесување, вистинито и потполно известување на граѓаните за работите утврдени со овој закон и

- навремено ги известува органите на општината и органите на градот Скопје за констатираните состојби во нивната работа, односно за работите што се однесуваат на изградбата, одржувањето, реконструкцијата и заштитата на локалните патишта и улици и други инфраструктурни објекти и за преземените мерки при вршење на надзорот.

Член 76

(1) Доколку и покрај укажувањата и преземените мерки и активности органите на општината и органите на градот Скопје не го обезбедат извршувањето на работите за кои тие се надлежни согласно со овој закон, им се одзема вршењето на работите.

(2) Вршењето на одземените работи го презема Министерството за транспорт, но најмногу до една година од денот на нивното преземање, во име и за сметка на општината и градот Скопје.

(3) Министерството за транспорт за преземените работи од ставот (1) на овој член, писмено ги известува органот на државната управа надлежен за работите од областа на локалната самоуправа и органот на државната управа надлежен за работите од областа на финансите.

IX. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 77

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) врши проектирање на патишта спротивно на одредбите од членот 25 на овој закон;

2) предаде во употреба јавен пат без одобрение за употреба (член 33 став (1));

2)-а постапи спротивно на одобрен сообраќаен проект за времен режим на сообраќај (член 47-а) и

3) постапи спротивно на членот 60 став (2) од овој закон или ако не врши уплата на средствата согласно одредбите од членот 66-д од овој закон.

(2) Глоба во висина од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

Член 78

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) изведува работи на одржување на јавен пат или улица спротивно на одредбите од овој закон (член 35);

2) на јавен пат или улица не преземе мерки за заштита утврдени со овој закон (член 39);

3) во заштитниот појас на јавниот пат подига објекти спротивно на членот 40 од овој закон;

4) не постави заштитна ограда согласно со членот 41-а став (2) од овој закон;

- 5) на јавен пат врши вонреден превоз со возило без дозвола или спротивно на условите од дозволата (член 43);
 - 6) врши прекумерно користење на патот спротивно на членот 44 од овој закон;
 - 7) пристапен пат на јавен пат или улица се приклучи без одобрение или спротивно на условите од одобрението (член 46);
 - 8) постапува спротивно на членот 50 ставови (1) и (2) од овој закон;
 - 9) на јавен пат презема дејствија спротивно на членот 50-а од овој закон;
 - 10) во случај на прекин на сообраќајот на јавен пат не постапи согласно со членот 52 став (2) од овој закон;
 - 11) средствата наменети за изградба, реконструкција, рехабилитацијата, одржување и заштита на јавните патишта ги користи за други намени (член 61 ставови (1) и (2));
 - 12) дава услуги и техничка помош на моторизирани учесници во сообраќајот на јавните патишта, за отстранување од јавните патишта на оштетените возила и возила во дефект, како и за други работи од значење за непречено и безбедно одвивање на сообраќајот на јавните патишта без да поседува овластување согласно со членовите 64 став (4) и 66-д од овој закон и
 - 13) стори прекршок утврден согласно со членот 65-б став (2) од овој закон.
- (2) Глоба во висина од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.
- (3) Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност за прекршок од ставот (1) точки точки 3, 5, 8, 12 и 13 на овој член ќе му се изрече и на физичко лице.

Член 79

- (1) Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правно лице, ако:
- 1) не преземе итни мерки за отстранување на пречките кои го попречуваат нормалното и безбедно одвивање на сообраќајот (член 35);
 - 2) постави натписи и рекламни табли без дозвола или спротивно на условите утврдени во дозволата (член 45);
 - 3) не ги отстрани дрвјата и другите шумски и земјоделски култури покрај јавен пат кои ја попречуваат прегледноста (член 48);
 - 4) во триаголниците на прегледноста гради објекти или врши работи што пречат на прегледноста на јавниот пат (член 49);
 - 5) со сообраќајни знаци или на друг погоден начин не ги означат условите и режимот на сообраќајот на патот (член 51 став (2));
 - 6) неовластено поставува, отстранува, преместува, засолнува или оштетува сообраќајни знаци и заштитна опрема на јавните патишта (член 53);
 - 7) не ги известат корисниците на јавните патишта преку средствата за јавно информирање за запирање на сообраќајот (член 54);
 - 8) корисникот на патот не застане на наплатната рампа за наплата на патарина (член 58 став (6));
 - 9) не издаде билет за патарина - фискална сметка за платена патарина (член 58 став (5));
 - 10) корисникот на патот билетот за патарина-фискална сметка за готовинско плаќање на надометокот не го чува во возилото за целото време на движење на патот или корисникот на патот не е евидентиран во електронскиот систем за наплата на патарина на Јавното претпријатие (член 58 став (5));
 - 11) врши отстранување на оштетени возила и возила во дефект спротивно на издадената лиценца (член 64-а) и

12) го оневозможи или попречи вршењето на работите или не постапи по решението на инспекторите за патишта (член 71).

(2) Глоба во висина од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) точки 3, 6, 9 и 11 на овој член и на физичко лице.

Член 79-а

(1) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок правно лице ако постапи спротивно на член 58 став (8) на овој закон.

(2) Глоба во износ од 100 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице ако постапи спротивно на член 58 став (8) на овој закон.

(3) Покрај глобата од ставовите 1 и 2 на овој член за прекршокот од ставот 1 на овој член, возилото со кое е сторен прекршокот трајно се одзема во сопственост на Република Северна Македонија со асистенција на униформираниот полициски службеник во моментот на сторување на прекршокот, а по издавање на решение за трајно одземање на возилото од страна на инспекторот за патишта.

(4) Против решението на инспекторот за патишта не е дозволена жалба.

(5) Против решението на инспекторот за патен сообраќај може да се поднесе тужба за управен спор во рок од осум дена од сторувањето на прекршокот.

(6) Тужбата за управен спор не го одлага извршувањето на решението за трајно одземање на возилото донесено од инспекторот за патишта.

(7) Трошоците кои ќе настанат за времетраење на спроведување на решението за трајно одземање на возило паѓаат на товар на сторителот на прекршокот.

Член 79-б

(1) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице во Министерството за транспорт доколку во рокот утврден во членот 66-в став (4) од овој закон не ги побара потребни документи.

(2) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од надлежниот јавен орган ако во рокот утврден во членот 66-в став (5) од овој закон не ги достави бараните документи.

Член 80

(1) За прекршоците од членот 78 став (1) точки 4, 5, 6, 7, 8 и 9 и членот 79 став (1) точки 2, 3, 4, 6 и 9 на овој закон инспекторите за патишта од членот 68 на овој закон можат да му издадат мандатен платен налог во износ од 400 евра во денарска противвредност на службеното лице во правното лице.

(2) За прекршоците од членот 78 став (1) точки 4, 6, 7 и 9 и членот 79 став (1) точки 2 и 4 на овој закон инспекторите за патишта можат да му издадат мандатен платен налог во износ од 200 евра во денарска противвредност на физичко лице.

(3) За прекршокот од членот 79 став (1) точка 10 од овој закон инспекторите за патишта и униформираниот полициски службеник можат да му издадат мандатен платен налог во износ од 200 евра во денарска противвредност на физичко лице.

(4) Инспекторите од членот 68 на овој закон, државните комунални инспектори и униформираниите полициски службеници се должни да водат евиденција за издадените мандантни платни налози и за исходот на покренатите постапки.

- (5) Во евиденцијата од ставот (4) на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на мандантниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.
- (6) Личните податоци од ставот (4) на овој член се чуваат пет години од денот на внесувањето во евиденцијата.
- (7) Формата и содржината на мандатниот платен налог ги пропишува министерот за транспорт.

Член 81 **е избришан.**

Член 81-а

- (1) За прекршоците од членовите 77, 78 став (1) точки 1, 2 и 3, член 79 став (1) точки 1, 5, 7 и 8 на овој закон, пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка, инспекторот од членот 68 на овој закон ќе спроведе постапка за порамнување. Доколку сторителот го признае прекршокот инспекторот на сторителот ќе му издаде прекршочен платен налог заради наплата на глобата предвидена за прекршокот. Со потписот на платниот налог се смета дека сторителот на прекршокот се согласува да ја плати предвидената глоба.
- (2) Сторителот на прекршоците од ставот (1) на овој член е должен да ја плати глобата во рок од осум дена од денот на приемот на прекршочниот платен налог на сметка означена во платниот налог. Сторителот кој ќе ја плати глобата во дадениот рок, ќе плати само половина од изречената глоба утврдена во платниот налог.
- (3) Ако сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член не ја плати глобата во рокот определен во ставот (2) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежниот суд односно пред Комисија за водење на прекршочна постапка (во натамошниот текст: Комисијата) формирана од министерот за транспорт.
- (4) Комисијата е составена од два члена и претседател.
- (5) Членовите на Комисијата треба да имаат завршено високо образование и работно искуство од најмалку две години, а претседателот треба да е дипломиран правник со положен правосуден испит и работно искуство од најмалку четири години.
- (6) Против решението на Комисијата може да се поднесе жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението преку прекршочниот орган до Државната комисија за одлучување во управна постапка, постапка од работен однос и инспекциски надзор во втор степен.
- (7) Инспекторите од членот 68 на овој закон се должни да водат евиденција за покренатите постапки за порамнување и за нивниот исход.
- (8) Во евиденцијата од ставот (8) на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на мандантниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.
- (9) Личните податоци од ставот (8) на овој член се чуваат пет години од денот на внесувањето во евиденцијата.
- (10) Формата и содржината на прекршочниот платен налог ги пропишува министерот за транспорт.

Член 81-б

Одмерување на висината на глобите на правните лица се врши согласно одредбите од Законот за прекршоци.

Член 81-в

За прекршоците утврдени во членот 79-б од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува надлежниот суд.

Х. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 82

- (1) Агенцијата ќе започне со работа со именување на членовите на Управниот одбор и директорот на Агенцијата.
- (2) Владата на Република Македонија ќе ги именува членовите на Управниот одбор и директорот на Агенцијата во рок 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.
- (3) До започнувањето со работа на Агенцијата, Фондот за магистрални и регионални патишта ќе ги врши работите од негова надлежност.
- (4) Управниот одбор на Агенцијата ќе донесе Статут на Агенцијата во рок од 30 дена од денот на именувањето на членовите на Управниот одбор.
- (5) Средствата и имотот, како и правата и обврските на Фондот за магистрални и регионални патишта се пренесуваат на Агенцијата со денот на започнување со работа на Агенцијата.
- (6) Вработените во Фондот за магистрални и регионални патишта ги презема Агенцијата со денот на започнувањето со работа.

Член 83

- (1) Склучените договори со Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта Македонијат - Скопје, за работите на одржување, заштита на државните патишта и наплата на патарина продолжуваат до истекот на рокот за кој се склучени, со можност за нивно продолжување со Јавното претпријатие или со неговиот правен следбеник до избор на правно лице на јавен оглас согласно со членот 58 став (3) од овој закон.
- (2) Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта Македонијат - Скопје продолжува со својата работа до завршување на постапката за трансформација согласно со Законот за трансформација на Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта "Македонија пат" - Скопје.

Член 84

- (1) Стратегијата за развој и одржување на државните патишта ќе се донесе во рок од една година од влегувањето во сила на овој закон.
- (2) Поблиските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегување во сила на овој закон.
- (3) До денот на влегувањето во сила на прописите од ставот (2) на овој член ќе се применуваат постоечките прописи.

Член 85

Одредбите од членот 57 став (2) на овој закон за возилата на Армијата на Република Македонија, полицијата, Црвениот крст, возилата што даваат помош и информации на патиштата, противпожарните моторни возила наменети исклучиво за заштита од пожари и возилата на итната медицинска помош ќе се применуваат од 1 јануари 2009 година.

Член 86

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ број 26/96, 40/99, 96/2000, 29/2002, 68/2004, 31/2006,

30/2007 и 137/2007).

Член 87

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ВАЖЕЧКИ ПРЕОДНИ ОДРЕДБИ ОД НОВЕЛИТЕ НА ЗАКОНОТ

I. „Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/12

Член 21

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од членот 20 ставови (2) и (3) од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ број 54/2007, 86/2008, 98/2008, 64/2009, 161/2009, 36/11 и 51/11).

II. „Службен весник на Република Македонија“ бр. 168/12

Член 43

Владата на Република Македонија во рок од 45 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе донесе акт за основање на Јавното претпријатие од членот 14 став (1) од овој закон.

Јавното претпријатие ќе започне со работа со денот на уписот во Централниот регистар на Република Македонија.

До започнувањето со работа на Јавното претпријатие, Агенцијата за државни патишта продолжува да ги врши работите од негова надлежност согласно со Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ број 84/2008, 52/2009, 114/2009, 124/10, 23/11, 53/11 и 44/12).

Со денот на започнувањето со работа Јавното претпријатие ги презема вработените, средствата и имотот, архивата, како и правата и обврските на Агенцијата за државни патишта.

Член 44

Склучените договори меѓу Агенцијата за државни патишта со Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта Македонија пат - Скопје, за работите на одржување, заштита на државните патишта и наплата на патарина, продолжуваат до истекот на рокот за кој се склучени со можност за нивно продолжување до изборот на правно лице на јавен оглас согласно со членот 58 став (3) од овој закон.

III. „Службен весник на Република Македонија“ бр. 187/13

Член 4

Средствата од глобите изречени со платен налог од страна на државните инспектори за патишта, како и средствата од глобите изречени во прекршочна постапка поведена по барање од државните инспектори за патишта се приходи на Буџетот на Република Македонија.

Средствата од глобите изречени со платен налог од страна на овластените инспектори за патишта на општините или овластени инспектори за патишта на градот Скопје, како и средствата од глоби изречени во прекршочна постапка по барање на овластените инспектори за патишта на општините или овластени инспектори за патишта на градот Скопје, се приходи на општините или градот Скопје.

Член 5

Доставувањето на известувањата и одлуките на Комисијата за одлучување по прекршоци се врши согласно со одредбите од Законот за општата управна постапка.

Ако живеалиштето на лицето на кое известувањето или одлуката треба да му се достави е непознато за органот чие писмено се доставува или лицето е иселено, Комисијата за одлучување по прекршоците ќе го истакне известувањето, односно одлуката на огласна табла во Министерството за транспорт и врски и со истекот на осум дена од денот на истакнувањето на огласната табла во Министерството за транспорт и врски ќе се смета дека доставувањето е уредно.

IV. „Службен весник на Република Македонија“ бр. 39/14

Член 7

До издавањето на лиценца согласно со членот 64 став (6) од овој закон работите за отстранување на оштетените возила и возила во дефект од општинските и локалните патишта за територијата на соодветната општина или градот Скопје, ќе ги врши правното лице овластено за давање на информации и техничка помош на моторизирани учесници во сообраќајот на јавните патишта, за отстранување од јавните патишта на оштетените возила и возила во дефект, како и за други работи од значење за непречено и безбедно одвивање на сообраќајот на јавните патишта овластено согласно со членовите 64 став (4) и 66-д од овој закон.

V. „Службен весник на Република Македонија“ бр. 116/15

Член 4

Одредбите на членот 1 од овој закон со кој во членот 4 се додаваат четири нови точки 30, 31, 32 и 33 како и одредбите на членот 2 од овој закон со кој се додава нова глава V-а ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА БЕЗБЕДНОСТА НА ПАТИШТАТА и десет нови членови 38-а, 38-б, 38-в, 38-г, 38-д, 38-ѓ, 38-е, 38-ж, 38-з и 38-с ќе започнат да се применуваат со пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

VI. „Службен весник на Република Македонија“ бр. 31/16

Член 8

Започнатите постапки до денот на започнување на примената на овој закон ќе завршат согласно со законот по кој биле започнати.

VII. „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.135/25

Член 14

Единствениот систем за управување со патни средства на јавни патишта кој се однесува на општинските патишта ќе го воспостави Министерството за транспорт најдоцна во рок од 18 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Општините и Градот Скопје ќе започнат да ја водат евиденцијата на јавните патишта во нивна надлежност во Единствениот систем за управување со патни средства на јавните патишта од денот на воспоставувањето на Единствениот систем за управување со патни средства на јавните патишта од ставот 1 на овој член.

Член 15

Експресните патишта за кои до денот на влегувањето во сила на овој закон е започната изработката на проектна документација за изградба и/или реконструкција, за кои е изработена проектна документација за изградба и/или реконструкција, како и експресните патишта за кои до денот на влегувањето во сила на овој закон е започната изградбата, ќе продолжат со изградба и/или реконструкција согласно со одредбите од Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ број 84/2008, 52/2009, 114/2009, 39/10, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16 и 163/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 174/21, 253/23 и 224/24).